

Op weg naar een integrale lesmethode Arabisch

Een vergelijkend onderzoek
op het gebied van woordenschat
tussen het Standaard en Marokkaans-Arabisch

Doctoraalscriptie
Taalwetenschap
Interculturele Communicatie, Arabisch in Europa
Faculteit der Letteren
Universiteit van Tilburg

Wouter Toonen
Tilburg, augustus 2003

Op weg naar een integrale lesmethode Arabisch

Een vergelijkend onderzoek
op het gebied van woordenschat
tussen het Standaard en Marokkaans-Arabisch

Wouter Toonen
Tilburg, augustus 2003

Afstudeeronderzoek in het kader van de opleiding Taalwetenschap: Interculturele
Communicatie, Arabisch in Europa, aan de Universiteit van Tilburg

Begeleider: Dr. A. C. J. de Ruiter
Tweede begeleider: Dr. A. El Aissati

Voorwoord

Deze scriptie heb ik geschreven als afsluiting van mijn studie Interculturele Communicatie: Arabisch in Europa. De studie had als doel inzicht krijgen in de processen van eerste- en tweede-taalverwerving en twee- en meertaligheid van Marokkanen in Nederland, evenals de migratiegeschiedenis van Marokkanen naar Nederland en taalbeleid in een context van meertaligheid.

Het leren van Modern Standaard Arabisch en Marokkaans Arabisch speelde een belangrijke rol in mijn studie. Beide varianten lijken veel op elkaar, maar er zijn ook duidelijke verschillen. Taalkunde vind ik erg interessant, en dit speelde dan ook mee bij het zoeken naar een onderwerp voor een scriptie. De keuze viel al snel op het verschil tussen Standaard en Marokkaans Arabisch. Om het onderwerp in een maatschappelijke context te plaatsen heb ik het, in overleg met mijn begeleider, uitgebreid tot een onderzoek naar de mogelijkheden van een integrale lesmethode Arabisch.

Mijn speciale dank gaat uit naar mijn begeleider Jan Jaap de Ruiter, wiens adviezen en steun onmisbaar waren gedurende dit onderzoek. Zijn colleges Arabisch hebben mij liefde voor de taal en cultuur van Marokko bijgebracht en mij gemotiveerd bij het schrijven van deze scriptie. Mijn tweede begeleider Abder El Aissati wil ik bedanken voor de colleges Marokkaans Arabisch en Berbers, die ook waardevol zijn gebleken voor mijn scriptie. Ten slotte wil ik mijn familie en vrienden bedanken voor hun mentale ondersteuning.

Wouter Toonen
Tilburg, augustus 2003

Inhoudsopgave

Voorwoord

1	Inleiding	1
2	De Arabische taal en Arabisch taalonderwijs in Marokko en Nederland	3
	2.1 De Arabische taal in Marokko	3
	2.1.1 Inleiding	3
	2.1.2 Historie en achtergrond	3
	2.1.3 Taalsituatie	5
	2.1.4 Onderwijs	6
	2.2 Arabischtaalig onderwijs in Nederland	7
	2.2.1 Geschiedenis	7
	2.2.2 Benaderingen	9
	2.2.3 Functioneren van het taalonderwijs in Nederland	11
3	Onderzoeksopzet	15
	3.1 Vraagstelling en procedures	15
	3.1.1 Lesmethoden	16
	3.1.1.1 Al-Fuv;aa (1980, Tanger: Daar 'amal)	16
	3.1.1.2 Al-Lupa Dyaali (2001, Tilburg/Oisterwijk: Babylon/Dutch University Press)	16
	3.1.1.3 Trias 2 (1996, Rotterdam: Projectbureau OVB)	
	3.1.2 Frequentielijsten	17
	3.1.2.1 Frequentielijst Damhuis (1992, Rotterdam: Projectbureau OVB)	17
	3.1.2.2 Frequentielijst Kohnstamm (1981, Lisse: Swets & Zeitlinger)	17
	3.1.2.3 Frequentielijst Pellat (1984, Parijs: Librairie d'Amérique et d'Orient)	17
	3.1.2.4 Frequentielijst Kouloughli (1991, Parijs: L'Harmattan)	17

Inhoudsopgave

3.2 Analyses	18
3.2.1 Lexicale analyse	18
3.2.2 Frequentielijstenanalyse	19
4 Resultaten	20
4.1 Lexicale analyse	20
4.2 Frequentielijstenanalyse	22
4.3 Discussie in samenhang met de literatuur	25
5 Conclusies	27
Bibliografie	30
Bijlagen	
1: Arabische teksten	33
2: Getranscribeerde teksten	49
3: Woordenlijst lexicale analyse	59
4: Woordenlijst frequentielijstenanalyse	83

Translitteratiesysteem

Standaard Arabisch	Marokkaans-Arabisch	Transcriptie	Uitspraak
∅	-	'	♣
[a	a	Ψ/a
]	b	b	b
α	t	t	t
ε	-]	□
ι	j	j	→/∞
μ	;	;	σ
θ	x	x	Υ
υ	d	d	d
ω	-	[
Ψ	r	r	r
{	z	z	z
}	s	s	s
□	sh	sh	□
□	v	v	□
□	,	,	□
□	.	.	□
□	-	/	,h
Standaard Arabisch	Marokkaans-Arabisch	Transcriptie	Uitspraak
□	o/O	o/O	♦
□	p/P	p/P	□
□	f	f	f

Inhoudsopgave

'	q	q	q
<i>f</i>	k	k	k
♠	l	l	l
→	m	m	m
"	n	n	n
∂	h	h	h
...	w	w	w
—	y	y	i
-	p	p	p
-	v	v	v
-	o	o]
-	g	g	λ
-	e	e	φ

1 Inleiding

In het kader van OALT (Onderwijs in Allochtone Levende Talen) krijgen Marokkaanse allochtone kinderen in Nederland les in de eigen taal ter ondersteuning van het leren van het Nederlands. Bij beleidsmakers, politici en onderzoekers speelt de vraag in welke taal zij onderwijs moeten krijgen. Het Standaard Arabisch is de formele spreek- en schrijftaal van de gehele Arabische wereld, waaronder Marokko, en heeft het meeste prestige als taal van de islam en de Arabische cultuur. Deze taal, die op school geleerd wordt, is voor Marokkanen een vreemde taal en vrij moeilijk te begrijpen, omdat de taal nogal afwijkt van het dagelijks gebruikte dialect.

Het Marokkaans-Arabisch is de informele spreektaal van Marokko. Het is een dialect dat variatie vertoont in de verschillende regio's van het land. Als moedertaal van veel Marokkanen is deze variant voor het onderwijs eigenlijk onmisbaar. Door het ontbreken van een gestandaardiseerde versie is het onderwijzen van deze taal echter vrij moeilijk. Daar komt nog bij dat veel Marokkanen deze variant niet geschikt vinden als instructietaal en liever het Standaard Arabisch op school leren. Het grote prestige van de laatste taal speelt hierbij een rol.

Beide varianten van het Arabisch vertonen echter veel overeenkomsten met elkaar en beïnvloeden elkaar ook, met name op het gebied van de woordenschat. Dit neemt niet weg dat er belangrijke verschillen tussen beide varianten bestaan, zoals bij naamvallen en syntaxis.

Omdat beide varianten belangrijk zijn in het taalgebruik van Marokkanen zou het wenselijk moeten zijn beide in het onderwijs aan te bieden. Aangezien de beschikbare lessen in het basisonderwijs te kort zijn om twee talen te leren, is het wellicht een optie te zoeken naar een combinatie van beide varianten. Op die manier krijgen leerlingen de belangrijkste kenmerken van beide varianten mee.

Deze scriptie probeert antwoord te geven op de vraag in hoeverre het mogelijk is om een integrale lesmethode Arabisch te ontwikkelen, oftewel een lesmethode waarin zowel het Standaard als het dialectaal Arabisch wordt aangeboden. De onderbouw van de basisschool (groep 1 t/m 4) vormt daarbij de doelgroep. De nadruk ligt op de woordenschat. Dit wordt onderzocht aan de hand van analyses van Arabische teksten uit bestaande lesmethodes via twee vragen:

1 Is er sprake van overlap in beide varianten Arabisch bij de verschillende woorden?

2 Komen de woorden uit de teksten voor in de woordenschat van de doelgroep?

1 Inleiding

In hoofdstuk 2 komt achtergrondinformatie over de Arabische taal en Arabisch onderwijs in Marokko en Nederland aan de orde. Voor Marokko gaat de aandacht uit naar de geschiedenis van het Arabisch, de taalsituatie en het onderwijs. De paragraaf over Nederland concentreert zich op de geschiedenis van taalbeleid voor Marokkanen, benaderingen van onderwijs en onderzoeken naar onderwijs en lesmethoden.

Hoofdstuk 3 behandelt de onderzoeksopzet aan de hand van de vragen en geeft een beschrijving van de gebruikte lesmethoden en frequentielijsten.

In hoofdstuk 4 komen de resultaten van de analyses aan bod, samen met een discussie aan de hand van de literatuur.

Hoofdstuk 5 presenteert de conclusies op basis van de onderzoeksresultaten en de literatuur.

2 De Arabische taal en Arabisch taalonderwijs in Marokko en Nederland

2.1 De Arabische taal in Marokko

2.1.1 Inleiding

Arabisch wordt gesproken door ongeveer 200 miljoen mensen. Het is de officiële taal van twintig landen in het Midden-Oosten en Afrika. Arabisch is onderdeel van de Semitische familie van de Afroaziatische taalgroep. De naaste verwante talen zijn het Hebreeuws en Amhaars, dat wordt gesproken in Ethiopië. Een belangrijk kenmerk van deze talen is het wortelsysteem. Hierbij zijn woorden opgebouwd uit (meestal) drie medeklinkers waar klinkers tussen worden gevoegd. Zo ontstaan er verschillende patronen, die woorden een eigen betekenis geven. Het aantal klinkers in het Arabisch is beperkt tot a, i en u met een lange en een korte variant. Bijzonder zijn ook de emphatische medeklinkers, die met een dikke en slappe tong worden uitgesproken, en de keelklanken **aa** en **oayn**. Het Marokkaans-Arabisch heeft een andere uitspraak voor enkele klanken dan het Standaard Arabisch. De dentalen] en [(uitgesproken als het Engelse **think** en **this**) zijn veranderd in t en d. De **jiim** (als het Engelse **jump**) wordt uitgesproken als een **zj** (zoals in **jury**). Verder kent het Marokkaans-Arabisch een **g** (als het Engelse **good**) en de **p**, die in het formeel gesproken Standaard Arabisch beide niet voorkomen (Holes, 1995).

2.1.2 Historie en achtergrond

De officiële taal van Marokko is het Standaard Arabisch. Deze taal wordt gebruikt in heel de Arabische wereld. De oorsprong ligt in het Klassiek Arabisch, de taal van de koran, die eeuwenlang puristisch en conservatief van aard bleef. In 1798 kwam hier verandering in toen Napoleon Egypte binnenviel. In zijn kielzog kwamen taalgeleerden, wetenschappers en de eerste drukpers naar de Arabische wereld. Met de drukpers kwamen vertalingen van Europese werken in omloop en deze werden toegankelijk voor een groot publiek. Via de in 1836 opgerichte taalschool in Caïro (*madrasa al-lupaat* School of Languages) drongen leenwoorden en neologismen in de Arabische taal door. De algemene invloed van het Engels en Frans, de opname van leenwoorden en het op schrift stellen van de grammatica deden het Modern Standaard Arabisch ontstaan.

Het Marokkaans-Arabisch is een verzamelnaam voor alle Arabische dialecten die in Marokko worden gesproken. Door het bergachtige karakter van het land en de tegenstelling tussen stad en platteland zijn er veel verschillende dialecten. De laatste jaren zijn de dialecten onder invloed van de steden meer naar elkaar toe gegroeid en is er enigszins sprake van een “standaard” Marokkaans-Arabisch, ook wel het arabe médian genoemd (Boukous, 1995, Youssi, 1992).

2 De Arabische taal en Arabisch taalonderwijs in Marokko en Nederland

Het belangrijkste verschil tussen Standaard en Marokkaans-Arabisch is dat het Marokkaans-Arabisch eenvoudiger is. De naamvalsuitgangen zijn verdwenen en de uitgangen van werkwoorden vereenvoudigd. Verder vertoont de woordenschat invloed van het Frans en van het Berbers. Het Marokkaans-Arabisch heeft veel Franse leenwoorden behouden in domeinen als politiek en administratie, onderwijs en landbouw. Specifiek Marokkaanse woorden zijn te vinden op het gebied van kleding, gebruiksvoorwerpen en ambachtelijke beroepen. Veel sprekers gebruiken Franse leenwoorden en Arabische varianten door elkaar (Caubet 1993).

De contacten van de Arabische wereld met Europa in de 19e eeuw brachten ook voor Marokko ingrijpende veranderingen met zich mee. De Arabische grammatica werd op schrift gesteld, gedrukte media verschenen en westerse technologieën deden hun intrede. Naast materiële zaken verschenen ook nieuwe woorden voor immateriële zaken die tot dan toe onbekend waren. Tijdens de Franse overheersing van Marokko (1912-1956) werden veel begrippen op het gebied van technologie, politiek, cultuur en sport aan het Frans ontleend.

Na de onafhankelijkheid van Marokko in 1956 werd een taalacademie opgericht, het Bureau van Arabisering in Rabat, die onder andere de volgende doelstellingen nastreefde (Holes 1995):

- Bescherming van de Arabische taal tegen dialectale invloeden;
- Het handhaven van taalpurisme door de taal te zuiveren van buitenlandse lexicale elementen;
- Aanpassing van de taal aan moderne behoeften in wetenschap en technologie.

Sommige taalkundigen hechten veel belang aan het tweede punt, het zuiveren van de taal van vreemde invloeden. Het blijkt in de praktijk echter niet haalbaar om het Arabisch van alle leenwoorden te zuiveren.

Een belangrijk probleem in het Arabisch is dat het weinig affixen en samenstellingen kent. Veel westerse leenwoorden bestaan uit affixen als *anti-*, *syn-*, *on-*, en *-these*, *-heid*, *-ing*, die in het Arabisch niet voorkomen.

De enige mogelijkheid om dit probleem te omzeilen is door afleidingen te maken van bestaande Arabische woorden. Het aanbod van westerse leenwoorden is echter dermate groot, dat het ondoenlijk is voor ieder woord een Arabisch equivalent te vinden, dat ook nog eens in het dagelijks taalgebruik moet worden geaccepteerd. Bovendien zijn veel van deze termen universeel en sluit hun westerse vorm meer aan bij internationaal gebruik. Talloze termen zijn in het Arabisch onbekend, en het heeft geen zin vervangende woorden te zoeken die toch al verouderd en/of onbekend zijn.

Ten slotte is het belangrijk op te merken dat het Arabisch al eeuwenlang woorden aan andere talen ontleent, waaronder het Turks, Perzisch, Grieks en Latijn, zonder dat het tot “verwaarlozing” of “inefficiëntie” heeft geleid. De opvatting dat taal gezuiverd kan worden is daarom niet meer dan een mythe.

2.1.3 Taalsituatie

Lange tijd was er in Marokko sprake van slechts twee varianten van het Arabisch: Standaardtaal en dialect (Marokkaans-Arabisch). De laatste jaren lijkt het er echter op dat er vier varianten te onderscheiden zijn (Ennaji 2001), die een continuüm vormen van hoog naar laag met eigen kenmerken en gebruiksdomeinen. De vier varianten zijn Klassiek Arabisch, Standaard Arabisch, Modern Marokkaans-Arabisch en Dialectaal (Marokkaans) Arabisch.

Klassiek Arabisch is de taal van de koran en oude literatuur. Het wordt gebruikt in religieuze situaties, zoals het gebed en islamstudies. Door het grote aantal analfabeten in Marokko (51%, Boukous 1995) hebben de meeste Marokkanen een beperkte passieve kennis van de taal. De grammatica van de taal is haast onveranderd gebleven sinds de begindagen van de koran (7e eeuw n. Chr.) en heeft een strakke vorm met veel verbuigingen.

Standaard Arabisch is een moderne variant van het Klassiek Arabisch en voortdurend in ontwikkeling. Het wordt gebruikt in culturele en openbare instellingen. Het is de taal van de politiek, wetenschap en cultuur. Hoewel deze taal minder aanzien geniet dan het Klassiek Arabisch heeft het Standaard Arabisch een eigen plaats veroverd in de cultuur, journalistiek en de literatuur.

Het Modern Marokkaans-Arabisch is een ontwikkeling van de laatste jaren (Boukous 1995) en is te beschouwen als een variant tussen Standaard en Marokkaans-Arabisch in, bekend onder de naam *arabe médian*. Het kenmerkt zich door een uitspraak en woordvorming die ontleend is aan het Marokkaans-Arabisch en een woordenschat die stamt uit het Standaard Arabisch. Hoger opgeleiden gebruiken deze variant in toenemende mate op radio en televisie in plaats van Standaard Arabisch. Zij doen dit voornamelijk, omdat Standaard Arabisch niet door alle Marokkanen begrepen wordt en het Marokkaans-Arabisch (nog) als te alledaags wordt ervaren.

Er zijn drie onderling verstaanbare varianten van het Marokkaans-Arabisch (De Ruiter & Bos 2001): Berg-Arabisch (*jebli*) wordt gesproken in de bergen in het noorden, Stads-Arabisch (*mdini*) in diverse steden en Bedoeïenen-Arabisch (*'rubi*), de variant van de bedoeïenen, die voorkomt op de westelijke vlakte en rond grote steden. Het Marokkaans-Arabisch wordt gebruikt in de informele sfeer van de samenleving, bijvoorbeeld op straat, en in de familiekring, en heeft een lage status. Het kent geen formele, geaccepteerde geschreven vorm. Op het platteland bestaat nog een belangrijke traditie van orale literatuur, zoals spreekwoorden, gedichten en liederen.

2.1.4 Onderwijs

Sinds 1990 kent Marokko een structuur van negen jaar basisonderwijs en drie jaar voortgezet onderwijs. De leerplicht loopt van 7 tot en met 16 jaar voor jongens en meisjes. Vóór de basisschool krijgen kinderen vaak les op traditionele koranscholen als voorbereidend onderwijs. Dit bestaat uit het leren lezen en schrijven van klassiek Arabisch door stukken van de koran over te schrijven en op te zeggen. Daarnaast leren ze er elementaire rekenvaardigheden. Het basisonderwijs is verdeeld in twee fasen van zes en drie jaar. De eerste zes jaar leren leerlingen vooral Standaard Arabisch, rekenen en Frans. Daarna kunnen ze een beroepsopleiding gaan volgen of doorgaan naar het voortgezet onderwijs. Daarvoor is er een tweede fase van drie jaar, waarin de leerlingen worden voorbereid op het hoger onderwijs.

In 1999 verscheen van overheidswege de Charte nationale, een document met aanbevelingen voor hervormingen in het onderwijssysteem (De Ruiters 2001). Opvallend is dat Frans in dit document niet wordt genoemd als doel- of instructietaal; er wordt gesproken van “*langues étrangères*”. Het document spreekt ook over het verminderen van analfabetisme en herziening en versterking van het Arabische onderwijs voor alle Marokkanen. Het laat de mogelijkheid open om dialect te gebruiken in het basisonderwijs. De lexicale overeenkomst tussen het Standaard en dialectaal Arabisch zou derhalve kunnen worden onderzocht. Dit kan dan worden gebruikt om lesmaterialen te ontwikkelen.

Het document vermeldt dat Arabisch de motor is van het onderwijs, maar het laat ook vreemde talen toe in het hoger (secundair) onderwijs. Het is niet precies duidelijk welke talen worden bedoeld. De belangstelling voor de moedertalen, waaronder het Berbers, is positief te noemen.

2.2 Arabischtaalg onderwijs in Nederland

2.2.1 Geschiedenis

Vanaf de jaren zestig van de vorige eeuw kwam de arbeidsmigratie van Marokko naar Nederland op gang, op een moment dat er een arbeidstekort op de Europese markt was. Nederland sloot met Marokko een verdrag in 1969, waarbij jonge, ongehuwde mannen uit Marokko werden geworven om als gastarbeider te komen werken. De mannen waren afkomstig uit het noorden, het Rifgebied, en waren vaak ongeletterd. Aanvankelijk kregen de gastarbeiders lessen in de eigen taal, die gericht waren op een terugkeer naar het land van herkomst. Het langdurige verblijf van de gastarbeiders leidde echter tot nieuwe migratie, waarbij vrouwen en kinderen uit Marokko overkwamen.

Rond 1970 begonnen ouders zelf lessen te organiseren in de eigen taal en cultuur van Marokkaanse kinderen. Leerkrachten kwamen uit de Marokkaanse gemeenschap, maar waren vaak niet bevoegd voor dergelijke lessen. Door gezinshereniging werd beleid voor eigentaalonderwijs noodzakelijk. In 1980 kwam de wet OETC (Onderwijs in Eigen Taal en Cultuur), die het mogelijk maakte vijf uur per week aan eigentaalonderwijs te doen binnen de basisschool. Het hoofddoel was de kinderen voor te bereiden op de maatschappij in het land van herkomst bij terugkeer. De leerkrachten kwamen uit Marokko en moesten een scholing volgen, omdat hun onderwijsbevoegdheid in Marokko niet voldoende was ten opzichte van die in Nederland.

De functies van het OETC van destijds waren (Driessen 1987):

- De ontwikkeling van het zelfconcept en het zelfbewustzijn van de leerling;
- Het opdoen van kennis van de cultuur van het land van herkomst;
- Het vergemakkelijken van de reïntegratie in het land van herkomst.

OETC-beleid stelde scholen echter voor problemen. Er was veel verschil in taalvaardigheid Arabisch tussen leerlingen onderling en de implementatie van het moedertaalonderwijs was niet overal dezelfde. Sommige kinderen kregen moedertaalonderwijs naast het reguliere onderwijs, terwijl anderen het onder schooltijd kregen.

Vanaf de beginjaren van het beleid zag het ministerie minderheidstalen als gebreken in plaats van etnoculturele verschillen die verrijkend kunnen zijn. Veel politici vonden dat kinderen hun eigen taal en cultuur moesten opgeven ten gunste van de dominante taal, het Nederlands.

In 1985 werden de lessen teruggebracht van 5 naar 2,5 uur per week. De doelstelling van de taallessen werd in toenemende mate onderwerp van discussies. Het werd duidelijk dat veel migranten permanent in Nederland wilden en zouden blijven. Integratie werd het centrale onderwerp van de eigentaallessen, bedoeld om de achterstand van allochtone kinderen in het basisonderwijs weg te werken.

2 De Arabische taal en Arabisch taalonderwijs in Marokko en Nederland

Sinds 1998 is de wet OALT (Onderwijs in Allochtone levende Talen) van kracht ter vervanging van OETC. Eigentaalonderwijs valt hierbij onder het cultuurbeleid en de verantwoordelijkheid ervan berust bij de gemeentes. Aan Groep 1 tot en met 4 kunnen eigentaallessen worden aangeboden onder schooltijd, en er kan taalondersteuning gegeven worden bij het leren van het Nederlands. Voor groep 5 tot en met 8 vinden eigentaallessen plaats buiten schooltijd.

Bij de taalondersteuning zijn vier modellen van OALT te onderscheiden. In het eerste model werken de groepsleerkracht en de OALT-leerkracht samen op hetzelfde moment; hierbij is sprake van directe ondersteuning in de klas. Bij het tweede model zijn de eigentaallessen een voorbereiding op de reguliere lessen. De lessen vinden in dezelfde ruimte plaats. Bij het derde model zijn de lessen in aparte lokalen. Model 4 staat bekend als Remedial Teaching, waarbij kinderen die moeite hebben met bepaalde vakken extra uitleg krijgen in de eigen taal.

2.2.2 Benaderingen

Begin jaren negentig kwam de discussie op gang over het gebruik van de moedertaal in het Arabische taalonderwijs. De vraag was in hoeverre de moedertaal als instructie- en doeltaal gebruikt kon worden en welke rol het Standaard Arabisch moest spelen. Marokkaanse leerkrachten waren gewend het Standaard Arabisch te onderwijzen en het gebruik van de thuistaal als instructietaal lag gevoelig.

Veel docenten vinden het kunnen lezen van teksten en het begrijpen van de grammatica het belangrijkste bij het onderwijzen van Arabisch (Batal 1995); de gecompliceerde verhouding tussen Standaard en dialectaal Arabisch weerhoudt de leraren ervan om veel aandacht aan spreekvaardigheid te besteden. Daarnaast zijn er weinig methoden beschikbaar die hierop ingaan.

Een mogelijke oplossing volgens veel docenten is spreekvaardigheid in het Standaard Arabisch te onderwijzen en leerlingen later zelf een dialect laten leren. Hiermee worden problemen rond de keuze van een dialect vermeden. Omdat het Standaard Arabisch niet in dagelijkse situaties wordt gebruikt, is de gesproken taal echter al snel kunstmatig. Daarnaast brengt een dergelijke methode een scheiding aan tussen standaardtaal en dialect zonder aandacht te besteden aan de overlap tussen beide varianten.

Als tweede oplossing moet gezocht worden naar het integreren van standaardtaal en dialect in dezelfde les. Younes (1995) onderscheidt drie manieren om dit te verwezenlijken:

- Eerst dialect en later standaardtaal;

Deze benadering verloopt op dezelfde manier als moedertaalsprekers Arabisch leren. Nadeel is dat de schooltijd vaak te kort is om een dialect te leren en daarbij nog de standaardtaal. Een ander probleem is dat leerlingen bij het dialect alleen luisteren en spreken leren en lezen en schrijven pas begint bij de lessen in de standaardtaal. Het is in dit opzicht efficiënter om al vroeg lezen en schrijven te introduceren, wat andere vaardigheden kan versterken.

- Eerst standaardtaal en later dialect;

Hierbij is de aanname dat leerlingen makkelijker een dialect leren als ze eerst de standaardtaal beheersen. Het voordeel is dat de standaardtaal een goed alternatief vormt om de keuze van een dialect te vermijden. Helaas is er geen bewijs voor de bewering dat de overgang van standaardtaal naar dialect eenvoudiger is dan andersom. Leerlingen zullen ook hinder ondervinden van het gebrek aan spreekvaardigheid. Gesproken Standaard Arabisch is al snel kunstmatig.

2 De Arabische taal en Arabisch taalonderwijs in Marokko en Nederland

- Standaardtaal en dialect gelijktijdig.

Er zijn twee manieren waarop deze benadering kan worden uitgevoerd. De twee varianten kunnen in dezelfde les worden onderwezen of in twee parallel lopende lessen. Het gelijktijdig onderwijzen in de klas heeft volgens critici als nadeel dat het onderscheid tussen de twee varianten vervaagt en verwarrend is voor leerlingen. Aan de andere kant helpt kennis van de ene variant leerlingen om de andere te leren en is er in dagelijks taalgebruik van een scheiding van beide varianten ook geen sprake.

Younes beschrijft een geïntegreerde simultane benadering. Het doel is om de taalvaardigheid Arabisch vanaf het begin te vergroten door beide varianten in de juiste context te plaatsen. De nadruk ligt ook op communicatie in plaats van grammatica. Spreken in de klas is in het dialect, terwijl bij het lezen en schrijven Standaard Arabisch wordt gebruikt. In de eerste paar lessen ligt de nadruk op het bekende en informele taalgebruik van het dialect, evenals lees- en schrijfoopdrachten van de standaardtaal. In de loop van de lessen gaat de standaardtaal een belangrijkere rol spelen en verschuift het taalgebruik naar minder bekende en minder concrete woorden. Tijdens het hele programma blijft integratie van beide varianten belangrijk. De vaardigheden luisteren, spreken en schrijven krijgen de meeste aandacht, evenals het omschakelen van de ene variant naar de andere.

2.2.3 Functioneren van het taalonderwijs in Nederland

Saïdi (2001) deed onderzoek naar het moedertaalonderwijs van Marokkaanse leerlingen in het basisonderwijs op het gebied van taalvaardigheid, status van de taal en input van het Arabisch.

In zijn onderzoek ging het om vijftig leerlingen in Nederland die zeven of acht jaar onafgebroken Arabisch onderwijs hadden genoten. Er was ook sprake van een controlegroep in Marokko. Beide groepen kregen receptieve en productieve toetsen voorgelegd. Receptieve toetsen waren technisch lezen, kennis van de geschreven woordenschat en zinsbouw, alle overgenomen uit de taalttest van Aarts en De Ruiters (1992). Productieve vaardigheden werden getest met een dictee, twee cloze-toetsen en een opstel.

Bij technisch lezen kregen de leerlingen vier woorden met bijna gelijke morfologische en fonologische patronen voorgelegd, waarbij ze moesten aangeven welk woord ze dachten dat de docent oplas.

De kennis van de geschreven woordenschat bestond uit 38 woorden die in zinnen stonden, waarbij leerlingen het synoniem van het onderstreepte woord moesten geven.

Bij de zinsbouwtoets moesten leerlingen zinnen beoordelen op juiste zinsbouw. In een van de drie aangeboden zinnen zat mogelijk een fout. Leerlingen kregen de opdracht de mogelijk foute zin aan te kruisen. De laatste optie was om aan te geven dat geen van de zinnen fout is.

Bij het opstel moesten de leerlingen een brief schrijven zonder dat het maximale aantal woorden stond vermeld.

De cloze-toetsen bestonden uit teksten waaruit woorden waren weggelaten. Leerlingen moesten passende woorden invullen. Bij de antwoorden werd gekeken of ze semantisch en/of syntactisch correct waren.

Bij het dictee moesten de leerlingen een tekst noteren die ze te horen kregen van hun docent.

Uit de resultaten blijkt dat Marokkaanse leerlingen in groep 8 met onafgebroken onderwijs Arabisch goede receptieve vaardigheden hebben. Kinderen in Marokko scoren hoger op de woordontcijferingstoets dan kinderen in Nederland, hoewel beide groepen hoog scoren. De scores voor geschreven woordenschat van Marokkaanse leerlingen in Nederland zijn vrij goed, de leerlingen in Marokko doen het nog iets beter. Beide groepen scoren ongeveer even goed bij de zinsbouwtoets.

2 De Arabische taal en Arabisch taalonderwijs in Marokko en Nederland

Uit de productieve toetsen blijkt dat Marokkaanse leerlingen in Nederland basisvaardigheden op dit gebied bezitten, die echter niet goed ontwikkeld zijn. Bij het dictee scoren de Nederlandse kinderen echter hoger dan hun Marokkaanse leeftijdgenoten. Dit valt mogelijk te verklaren door hun goed ontwikkelde metalinguïstische kennis. Marokkaanse kinderen in Nederland blijken beter spelfouten te kunnen herkennen. Opvallend is dat beide groepen laag scoren op de cloze-toetsen. Het aantal jaren Arabisch onderwijs is wellicht te kort om voldoende leesvaardigheid te kunnen ontwikkelen. Marokkaanse leerlingen in Nederland scoren laag op het opstel vergeleken met hun leeftijdgenoten in Marokko. Hun uitingen zijn ook korter dan die van leerlingen uit Marokko en ze maken meer spelfouten. Het onderwijs besteedt blijkbaar niet voldoende aandacht aan schrijfvaardigheid om ze langere en foutloze uitingen te laten produceren. Een itemanalyse van de woordenschat- en zinsbouwtoets wees uit dat beide groepen weinig moeite hebben met concrete en informele woorden. Formele woorden vormen een groter probleem voor de Nederlands/Marokkaanse groep dan de Marokkaanse, maar de laatste heeft er ook moeite mee. Bij de zinsbouwtoets zijn er weinig problemen met naamvalsuitgangen.

De resultaten van de Marokkaanse leerlingen in Nederland zijn goed vergeleken met hun leeftijdgenoten in Marokko. Een paar uur Arabische les per week gedurende zeven of acht jaar is echter niet voldoende om een grondige productieve kennis van het Arabisch te verwerven. Daarbij komt nog dat de leerlingen een zeer beperkt taalaanbod thuis en in de klas meekrijgen.

Om de status van het moedertaalonderwijs te onderzoeken is naar de attitudes van de direct betrokkenen bij het onderwijs Arabisch in Nederland gevraagd. Het gaat om ouders, kinderen, docenten Arabisch en schooldirecteuren. Zij kregen een enquête voorgelegd en er vonden vraaggesprekken plaats.

Veel ouders geven als belangrijkste motivatie voor het moedertaalonderwijs het handhaven van de culturele erfenis en het bereiken van een redelijk niveau van taalvaardigheid in het Standaard Arabisch aan. Religieuze identiteit speelt voor velen nauwelijks een rol, in tegenstelling tot andere onderzoeken (Van de Wetering, 1990). De ouders zijn tevreden over de deelname van hun kinderen aan Arabische lessen, hoewel er soms organisatorische problemen zijn waardoor hun kinderen minder lessen krijgen. Over het algemeen hebben de ouders gemiddelde verwachtingen over de taalvaardigheid Arabisch van hun kinderen aan het einde van de basisschool. Dit kan worden verklaard uit ontevredenheid over het aantal lessen Arabisch per week, dat te weinig zou zijn om de taal te leren. Verder hebben ouders kritiek op de omstandigheden waaronder hun kinderen Arabisch leren, zoals weinig contact met de leerkracht. Zelf geven ze echter ook aan weinig contact met leraren te hebben. Ongeveer eenderde van de kinderen in dit onderzoek volgt lessen Arabisch op koranscholen in Nederland. Enkele ouders laten zich positief uit over deze vorm van onderwijs, niet alleen vanwege het belang van de islam, maar ook omdat de tijd op school te kort is voor de kinderen om goed Standaard Arabisch te leren. Niettemin sturen veel ouders hun kinderen niet naar lessen op koranscholen, omdat ze dan veel vrije tijd moeten inleveren. Ouders leggen sterk de nadruk op Standaard Arabisch en vinden Marokkaans-Arabisch niet geschikt voor het onderwijs.

2 De Arabische taal en Arabisch taalonderwijs in Marokko en Nederland

Voor de leerlingen is de reden om moedertaalonderwijs te volgen vooral praktisch, om tijdens vakanties met mensen in Marokko te kunnen spreken. Over de kwaliteit van het onderwijs zijn ze overwegend positief. Ze vinden het gebrek aan praktisch taalgebruik in de klas echter vervelend. Leerlingen geven ook aan dat leraren relatief veel aandacht schenken aan schrijfvaardigheid en te weinig aan luisteren en spreken. De kinderen vinden Standaard Arabisch een moeilijke taal om te begrijpen. Leraren praten ook in te moeilijke taal. Ongeveer eenderde van de leerlingen geeft aan lessen op koranscholen te volgen. Degenen die dat doen vinden de lessen een interessante ervaring. Zij beweren ook een voordeel in taalvaardigheid te bezitten. Leerlingen zijn enthousiast en willen meer Arabische lessen in de toekomst volgen.

Leraren geven als motivatie voor het Arabisch leren aan dat leerlingen moeten kunnen lezen en schrijven in het Arabisch. Sociaal-culturele factoren komen hierbij op de tweede plaats. Zij hebben niet zo vaak contact met de ouders, die vaak alleen komen praten over de mate van deelname van hun kinderen aan de lessen. Veel leraren zijn erg tevreden over de samenwerking met Nederlandse collega's. Die is belangrijk voor de taalvaardigheid Nederlands en het scheidt wederzijds vertrouwen. Over de status van Standaard Arabisch op koranscholen zeggen ze dat ouders hun kinderen daar lessen laten volgen om hen de islam bij te brengen en hun identiteit te ontwikkelen. Leraren zijn verdeeld over het effect van koranscholen op de taalvaardigheid Arabisch van de leerlingen. Aan de ene kant wijzen ze op de versterking van de taalvaardigheid Arabisch door dit onderwijs, maar tegelijkertijd constateren ze ook veel gebreken bij deze lessen. Het gaat om factoren als slecht opgeleide docenten, slechte manieren van lesgeven en de traditionele methode van uit het hoofd leren. Veel leraren hebben hoge verwachtingen van hun leerlingen aan het eind van de basisschool, vooral op het gebied van lezen en luisteren. Van schrijven in het Arabisch verwachten ze minder, omdat er te weinig tijd per week is om daar aandacht aan te besteden. Leraren hebben een pessimistische opvatting over de toekomst van Standaard Arabisch op basisscholen. Zij vrezen dat het doorschuiven van de verantwoordelijkheid voor moedertaalonderwijs naar de lagere overheden het onderwijs en de leerkrachten net geen goed doet.

Schooldirecteuren zijn over het algemeen positief over de status van Standaard Arabisch op scholen. Marokkaanse leerlingen nemen goed deel aan de lessen. Het opnemen van Arabisch in hun schoolprogramma stuitte echter nogal eens op organisatorische en pedagogische problemen, zoals geschikte ruimte voor Arabische lessen en het niet beschikbaar zijn van goed opgeleide leraren Arabisch. De directeuren laten zich positief uit over het contact tussen ouders en de school, dat vooral is verbeterd dankzij de leraren. Zij geven aan dat ouders nog geneigd zijn zich weinig met het lesgeven aan hun kinderen op school te bemoeien. Verder zijn de directeuren tevreden over de samenwerking tussen Arabische en Nederlandse collega's, hoewel het nog voor verbetering vatbaar is. Veel directeuren zien de toekomst van het Standaard Arabisch op basisscholen in Nederland positief tegemoet. De Arabische lessen zullen dan beter georganiseerd zijn, wat betere lesomstandigheden oplevert. Arabisch onderwijs aan de gemeenten overlaten zien ze als positief, omdat ze overheidsbeleid vaak vinden en gemeenten beter op de hoogte zijn van de behoeften van de Marokkaanse gemeenschap.

2 De Arabische taal en Arabisch taalonderwijs in Marokko en Nederland

De inputstudie probeerde te onderzoeken hoeveel input er voor de leerlingen beschikbaar is, binnen en buiten de school, om hun taalvaardigheid Arabisch te verbeteren. Dit is gedaan door middel van klassenobservaties en een enquête onder docenten.

Arabische leraren besteden veel aandacht aan klanken, woorden en grammatica. Op het gebied van spreken, luisteren, lezen en schrijven moedigen ze de leerlingen niet aan tot communicatieve activiteiten. Het gebruik van lesmaterialen is minimaal. De leraren wijten dit aan de beperkte beschikbare tijd voor moedertaalonderwijs en het gebrek aan lesmateriaal dat speciaal gemaakt is om de taalvaardigheid Arabisch te verbeteren.

De leraren gebruiken als instructietaal de thuistaal van hun leerlingen minder dan het Standaard Arabisch. Het beperkte gebruik van de thuistaal maakt communicatie tussen leraar en leerling moeilijker. Door het grote verschil in taalvaardigheid van leerlingen richt de leraar zich tot de hele klas, waardoor individuele gevallen in niveauverschil geen aandacht krijgen. Leraren kunnen deze verschillen in niveau moeilijk aan. Verder blijkt dat leraren in de lessen weinig tijd besteden aan culturele thema's.

Uit het onderzoek blijkt dat kinderen buiten het klaslokaal niet veel mogelijkheden hebben om kennis van Standaard Arabisch op te doen. Ook de ouders vormen hierbij weinig steun. Zij hebben weinig of geen scholing genoten en zijn niet geneigd hun kinderen Standaard Arabisch bij te brengen. Input via gedrukte materialen thuis wordt nauwelijks gebruikt. Terwijl de ouders zich vaak bedienen van radio- en televisieprogramma's in het Arabisch maken hun kinderen hier nauwelijks gebruik van. Het is mogelijk dat de Arabische media voor kinderen minder interessant zijn, omdat de kinderen zich meer op de Nederlandse media richten.

De Ruiters (1999) onderzocht in welke mate de woordenschat van het Standaard en Marokkaans-Arabisch qua vorm en betekenis identiek waren. Dit gebeurde op basis van een corpus van 1408 woordparen waarvan het ene woord een begrip in het Standaard Arabisch en het andere woord een begrip in het Marokkaans-Arabisch weergeeft. De woorden komen uit dertig verhalen uit het programma Opstap-Opnieuw voor kinderen van 4 tot 6 jaar, die in beide varianten van het Arabisch zijn vertaald door moedertaalsprekers. De Marokkaans-Arabische versie werd zo breed mogelijk vertaald zonder al te veel regionaal specifieke woorden te gebruiken. Voor elk woord werd de frequentie weergegeven. De mate van overeenkomst werd gemeten via een contrastanalyse. Hierbij werden de consonantische wortels van de woordparen met elkaar vergeleken. Als die bij beide paren verschillend waren, werd het woordpaar contrastief genoemd, waren ze gelijk dan was het woordpaar niet-contrastief. Omdat de niet-contrastieve klasse veel variatie vertoonde werd deze verder opgesplitst. Sommige niet-contrastieve paren hadden bijvoorbeeld een verschil in vorm (werkwoordstam) of klinkerpatroon, bijvoorbeeld het woord *verdrietig* is in Standaard Arabisch *;aziin* en in het Marokkaans-Arabisch *;eznan*. 770 woordparen (54,7%) bleken een verschillende wortel te hebben, 638 (45,3%) niet. De onderzoeker merkt op dat de percentages anders kunnen zijn in formele domeinen, omdat daar meer Standaard Arabische woorden doordringen dan dialectale

3 Onderzoeksopzet

3.1 Vraagstelling en procedures

Met het oog op de vraagstelling naar de mogelijkheid om een geïntegreerde lesmethode in het Arabisch te ontwikkelen heb ik gekeken naar een aantal teksten uit bestaande Arabische lesmethoden. De methoden zijn bestemd voor leerlingen uit de onderbouw van de basisschool. Ik heb één Standaard Arabische lesmethode gebruikt, waarbij ik teksten heb gehaald uit delen 2 en 4. Omdat de teksten uit deel 2 veelal kort zijn, heb ik daaruit zes verhaaltjes gekozen. De verhaaltjes uit deel 4 zijn langer, waardoor ik met twee verhaaltjes kan volstaan om een ongeveer gelijk aantal woorden te halen.

Ik heb twee Marokkaans-Arabische methoden gebruikt. Uit elke methode heb ik één verhaaltje geselecteerd. De originele Arabische teksten zijn opgenomen in bijlage 1. In paragraaf 3.1.1 worden de methoden nader besproken.

De teksten zijn getranscribeerd, oftewel uitgeschreven in het Latijns schrift. Naamvals- en werkwoordsuitgangen zijn hierbij weggelaten, omdat deze voor het onderzoek geen rol spelen. Lidwoorden en voornaamwoorden, die in het Arabisch aan een zelfstandig naamwoord vastzitten, zijn van woorden gescheiden door een liggend streepje. De getranscribeerde teksten zijn opgenomen in bijlage 2.

De eerste onderzoeksvraag luidt:

Is er sprake van overlap in beide varianten Arabisch bij de verschillende woorden?

Om deze onderzoeksvraag te beantwoorden is op de woorden een lexicale analyse toegepast, die wordt besproken in paragraaf 3.2.1.

De tweede onderzoeksvraag is:

Komen de woorden uit de teksten voor in de woordenschat van de doelgroep?

De doelgroep wordt gevormd door kinderen van 4 tot 8 jaar. Om de woordenschat van de doelgroep te bepalen is gebruik gemaakt van een aantal frequentielijsten. Deze lijsten geven de meest voorkomende woorden weer in het taalgebruik van de doelgroep. Twee frequentielijsten zijn in het Arabisch, twee in het Nederlands. De Arabische lijsten zijn gebaseerd op het Standaard Arabische taalgebruik in de media. De Nederlandse lijsten baseren zich onder andere op de woordenschat van kinderen. Een nadere beschrijving van de frequentielijsten staat in paragraaf 3.1.2. De frequentielijstenanalyse komt aan bod in paragraaf 3.2.2.

3.1.1 Lesmethoden

3.1.1.1 Al-Fuv;aa (1980, Tanger: Daar 'amal)

Deze Standaard Arabische lesmethode wordt gebruikt in het Marokkaanse basisonderwijs voor kinderen van 8 tot 10 jaar oud. Er zijn tien delen, die ieder dezelfde tien thema's behandelen. Deze thema's zijn: taal, dialoog, grammatica, verbuiging, vocalisatie (het invullen van klinkers), invuloefeningen, schrijven, lezen, memoriseren en dictee.

Iedere les begint met begrippen die op plaatjes zijn aangegeven. Vervolgens komt grammatica aan de orde en werkwoordsvervoeging. Daarna volgt een invulles van naamvalsuitgangen. Als laatste is een verhaaltje aan de beurt.

Uit deel 2 zijn verhaaltjes uit les drie tot en met acht gekozen. Les drie gaat over het menselijk lichaam en heeft een verhaal over dromen. Les vier behandelt schoonheidsmiddelen met een verhaal over lichaamsverzorging. Les vijf speelt zich af bij de tandarts, met een tekst over goed en slecht eten voor je tanden. Les zes gaat over de dokter, met een tekst over een ziek meisje. Les zeven heeft als onderwerp eten. Les acht gaat over de tijd en heeft een tekst over een klok.

Van deel 4 komen de verhalen uit les een (woningen) met de tekst *al-haarib* (de zwerver) en uit les twee (in de woonkamer) komt de tekst *fii baytinaa fa'r* (in ons huis zit een muis)

3.1.1.2 Al-lupa Dyaali (2001, Tilburg/Oisterwijk: Babylon/Dutch University Press)

Deze dialectale lesmethode is bestemd voor groep 1 tot en met 8 in Nederland. De methode is verschenen in het Turks, Koerdisch, Rifberbers en Marokkaans-Arabisch. Het doel is om de luister- en spreekvaardigheid te ontwikkelen, evenals de woordenschat uit te breiden. Ieder hoofdstuk behandelt een eigen thema. Het gekozen verhaal komt uit hoofdstuk 4 van deel 2 en heet *s-sfer* (de reis).

3.1.1.3 Trias 2 (1996, Rotterdam: Het Projectbureau)

Het programma Trias is ontwikkeld door het Projectbureau in Rotterdam. Doel is om een snelle verwerving van het Nederlands mogelijk te maken door aan te sluiten bij de thuistaal van de leerling. Het programma is afgestemd op andere methoden Nederlands in het basisonderwijs. De methode is verschenen in het Marokkaans-Arabisch, Turks en Portugees en bevat vier delen, bestemd voor groep 1 tot en met 4 van de basisschool. Ieder deel bestaat uit acht thema's met elk acht lessen. Iedere les bevat een verhaal, dat wordt verteld met gebruikmaking van praatplaten, die de docent aan de klas laat zien terwijl de betreffende tekst erbij wordt voorgelezen. Voor de analyse is uit thema 2, *.-aqs* (het weer), les 2, *r-reod* (het onweer), gekozen.

3.1.2 Frequentielijsten

3.1.2.1 Frequentielijst Damhuis (1992, Rotterdam: Projectbureau OVB)

Deze lijst is een Nederlandse streeflijst voor kleuters van 4 tot 6 jaar. De woorden zijn gebaseerd op een enquête onder kleuterleerkrachten in Nederland, onderdeel van het project Taalplan Kleuters. In totaal staan in de woordenlijst 2585 woorden. Voor ieder woord is de receptieve en productieve beheersing per leeftijdsgroep aangegeven.

Leerkrachten kregen een voorlopige woordenlijst met de vraag wanneer een kleuter het betreffende woord moest kunnen begrijpen en gebruiken. Belangrijk is dat het hierbij ging om de gewenste en niet de feitelijke beheersing. De momenten waaruit een docent kon kiezen waren:

- Kort na binnenkomst in de kleutergroep;
- Aan het einde van groep 1;
- Aan het einde van groep 2;
- Later dan groep 2.

3.1.2.2 Frequentielijst Kohnstamm (1981, Lisse: Swets & Zeitlinger)

De titel van deze Nederlandse lijst luidt: *Nieuwe streeflijst woordenschat voor 6-jarigen*. In deze streeflijst staan woorden vermeld waarvan leerkrachten uit het basisonderwijs vinden dat ze door kinderen van de betreffende leeftijd gekend zouden moeten worden. De woorden zijn gebaseerd op oordelen van leerkrachten uit de onderbouw van basisscholen in Nederland en België. Hen werd gevraagd aan te geven welke woorden kinderen van 6 jaar moeten kunnen begrijpen (receptieve kennis). Deze woorden staan in het boek bekend als “unaniemen” en zijn ingedeeld naar land: Nederland en België.

3.1.2.3 Frequentielijst Pellat (1984, Parijs: Librairie d’Amérique et d’Orient)

In deze Arabische lijst worden ongeveer 2700 woorden vermeld, die negentig procent van het dagelijks taalgebruik zouden uitmaken. De woorden zijn ingedeeld op thema, zoals natuur, gemeenschap, economie. Ieder thema behandelt werkwoorden, zelfstandige naamwoorden, bijvoeglijke naamwoorden en een lijst met uitdrukkingen die betrekking hebben op het thema. Alle woorden komen uit kranten en tijdschriften.

3.1.2.4 Frequentielijst Kouloughli (1991, Parijs: L’Harmattan)

Deze Arabische lijst bestaat uit 3000 lexicale eenheden en is het resultaat van een analyse van meer dan 200.000 woorden uit Arabische teksten. 90% van de woorden komt uit kranten- en tijdschriftartikelen, 10% uit toneelstukken en verhalen. De opgenomen woorden zouden volgens de schrijver 75% tot 95% van elke Arabische tekst moeten dekken.

3.2 Analyses

3.2.1 Lexicale analyse

De centrale vraag bij de lexicale analyse is:

Is er sprake van overlap in beide varianten Arabisch bij de verschillende woorden?

Om de analyse van de teksten te vergemakkelijken zijn alle woorden eerst teruggebracht tot morfemen en lexicale eenheden. Voornaamwoorden, die in het Arabisch aan werkwoorden of zelfstandige naamwoorden vastzitten, zijn zelfstandig opgenomen. Voor de werkwoorden is de voltooidde vorm in de derde persoon enkelvoud genomen. Lidwoorden, die aan zelfstandige naamwoorden vastzitten, zijn weggelaten. Bijvoeglijke naamwoorden staan in de mannelijke vorm en zelfstandige naamwoorden zijn in het enkelvoud gezet. Eigennamen, klanknabootsende woorden en tussenwerpsels zijn niet opgenomen in de lijst en in de analyse buiten beschouwing gelaten.

Als laatste zijn alle lexicale eenheden gesorteerd op frequentie en na analyse in een drietal categorieën verdeeld:

- Contrastief;
Hierbij komt het woord alleen voor in het Standaard Arabisch of het Marokkaans-Arabisch. De andere variant gebruikt dan uiteraard een afwijkend woord. Een voorbeeld is het Standaard Arabische woord *limaa[aa]* (*waarom*), dat in het Marokkaans-Arabisch *oalaash* is.
- Niet contrastief;
Het woord is in beide varianten hetzelfde of heeft dezelfde wortel van meestal drie medeklinkers, bijvoorbeeld *schrijven* is in het Standaard Arabisch *kataba* en in het Marokkaans-Arabisch *kteb*.
- Niet contrastief met een andere vorm.
Het woord komt in beide varianten voor en heeft ook dezelfde wortel, maar het patroon of de betekenis kan afwijken. Het Standaard Arabische woord voor *deze* is *haa[aa]* en het Marokkaans-Arabische woord is *haad*.

De zo ontstane woordenlijst is te vinden in bijlage 3.

3.2.2 Frequentielijstenanalyse

De onderzoeksvraag bij de frequentielijstenanalyse luidt:

Komen de woorden uit de teksten voor in de woordenschat van de doelgroep?

Om de onderzoeksvraag te beantwoorden zijn vier frequentielijsten geraadpleegd, twee Nederlandse en twee Standaard Arabische. De Nederlandse bevatten de woordenschat voor 4- tot 6-jarigen. De Arabische zijn gebaseerd op de woordenschat in de media (zie par. 3.1.2).

De woorden uit de teksten zijn vergeleken met de vier frequentielijsten en voor ieder woord is bijgehouden of het in de lijsten voorkomt of niet. Voor de woorden in de Arabische lijsten is gelet op de betekenis, die overeen moet komen met die van de tekst. Voor de Nederlandse frequentielijsten zijn de woorden zo nauwkeurig mogelijk vertaald. Begrippen die in het Nederlands niet voorkomen, bijvoorbeeld *laysa* dat *niet zijn* betekent, zijn buiten beschouwing gelaten. Arabische werkwoorden die in het Nederlands vergezeld gaan van een naamwoord, bijvoorbeeld *oeyya* dat *moe worden* betekent, zijn in de Nederlandse lijsten opgezocht op het hoofdwoord, in dit geval *moe*.

Bijlage 4 geeft de woordenlijst van de frequentielijstenanalyse weer.

4 Resultaten

4.1 Lexicale analyse

Lesmethode				
	Contrastief	Niet-contrastief	Niet-contrastief met een andere vorm	N
Al-F. deel 2	55 (24%)	138 (60,3%)	36 (15,7%)	229 (100%)
Al-F. deel 4	81 (32,8%)	135 (54,7%)	31 (12,6%)	247 (100%)
Al-Lupa Dyaali	37 (22,3%)	120 (72,3%)	9 (5,4%)	166 (100%)
Trias 2	22 (14,3%)	121 (78,6%)	11 (7,1%)	154 (100%)

Tabel 4.1 Resultaten lexicale analyse

In tabel 4.1 staan de resultaten van de lexicale analyse vermeld. Opvallend is dat bij de Standaard lesmethode het percentage contrastieve woorden hoger is dan bij de dialectale methoden. Het percentage niet-contrastief is bij alle methoden vrij hoog, bij de dialectale bovendien hoger dan bij de Standaard Arabische. Woorden die niet-contrastief zijn en een andere vorm hebben komen in de Standaard Arabische methode vaker voor dan de Marokkaans-Arabische methoden, maar hun aandeel is vrij klein.

In al-Fuv;aa deel 2 staan 229 woordparen, waarvan er 55 (24%) contrastief zijn. Het betreft voor een deel voegwoorden en betrekkelijke voornaamwoorden, maar ook ontkenningen, en werkwoorden die in het Marokkaans-Arabisch geen equivalent kennen. 138 woordparen (60,3%) zijn niet-contrastief, een vrij groot aantal. Het aantal woordparen dat niet-contrastief is met een andere vorm is 36 (15,7%). Hieronder vallen verschillen in werkwoordstammen (Standaard Arabisch *'ashraqa*, dialect *shreq*) en verschillen in klanken (Standaard Arabisch *haa[aa* is in het dialect *haad*, Standaard Arabisch *ka]iir* wordt in het dialect *ktar*, SA *u[un* is in het dialect *wedn*).

In al-Fuv;aa deel 4 komen 247 woordparen voor, 81 daarvan (32,8%) zijn contrastief. Veel namen van voorwerpen, zoals *viwaan* (kast) en *mivyada* (val), en werkwoorden, zoals *irtadaa* (aantrekken), *iltafata* (omdraaien) en *iktashafa* (ontdekken), zijn typisch standaardtaal. 135 woordparen (54,7%) zijn niet-contrastief. 31 woordparen (12,6%) vallen onder de categorie niet-contrastief met een andere vorm. Het gaat om paren met dezelfde wortel, maar een andere, vereenvoudigde, medeklinker (*'axa[fa* tegenover *xud*, */ahara* naast *,her*)

De tekst uit al-Lupa Dyaali bevat 166 woordparen. 37 daarvan (22,3%) zijn contrastief. Het percentage is niet hoog, maar deze woordparen zijn wel typisch dialect, zoals vraagwoorden en bijwoorden: *waash* (vraagwoord), *bezzaaf* (veel), *paadi* (zullen), *dyaal* (van) en *shwiya* (beetje). Het aantal woordparen dat niet-contrastief is, is vrij hoog, 120 woordparen ofwel 72,3%. Veel van deze woorden zijn in uitspraak en/of patroon dialectaal, maar de wortel komt overeen met het Standaard Arabisch. De vrij kleine groep woordparen in de categorie niet-contrastief met een andere vorm (9 woordparen, 5,4%) bevat voornamelijk woorden met een vergelijkbaar patroon, maar met een andere medeklinker. Het woord *bpaal* (willen) is van een andere orde; dit woord komt wel in het Standaard Arabisch voor, maar daar heeft het meer de betekenis van wensen of verlangen in plaats van willen.

Bij de tekst uit Trias, 154 woordparen, is het aandeel contrastieve woordparen in verhouding het kleinst: 22 woordparen ofwel 14,3%. Hieronder vallen weer typisch dialectale woorden zoals *waash* (vraagwoord), *shwiya* (beetje) en *blaa* (zonder). Opmerkelijk is dat er enkele voegwoorden in staan die alleen in het Standaard Arabisch voorkomen, zoals *i[aa* (als) en *'anna* (dat). 121 woordparen (78,6%) zijn niet-contrastief, het hoogste aantal van alle teksten. In de categorie niet-contrastief met een andere vorm staan 11 woordparen (7,1%). Opvallend genoeg bevinden zich hieronder enkele woordparen die alleen in het Standaard Arabisch voorkomen. Woorden als *[aalik* (die/dat), in het dialect *daak*, en *shay'* (ding), in het dialect *shii*, bevatten klanken die in het Marokkaans-Arabisch niet voorkomen.

4.2 Frequentielijstenanalyse

Lesmethode	Frequentielijst				
	Pellat	Kouloughli	Kohnstamm	Damhuis	N
Al-F. deel 2	130 (56,5%)	164 (71,3%)	196 (85,2%)	161 (70%)	230 (100%)
Al-F. deel 4	147 (59,5%)	178 (72,1%)	210 (85%)	162 (65,6%)	247 (100%)
Al-Lupa dyaali	71 (42,8%)	85 (51,2%)	155 (93,4%)	131 (78,9%)	166 (100%)
Trias 2	70 (45,5%)	103 (66,9%)	141 (91,6%)	124 (80,5%)	154 (100%)

Tabel 4.2 Resultaten frequentielijstenanalyse

Tabel 4.2 geeft de resultaten van de frequentielijstenanalyse weer. In alle gevallen leveren de analyses hoge dekkingen op. De twee Arabische frequentielijsten hebben een groot aantal woorden uit de Standaard Arabische lesmethode, maar een beduidend minder groot deel van de woorden uit de dialectale methoden. De Nederlandse frequentielijsten geven hoge tot zeer hoge percentages voor beide soorten methoden. De lijst van Kohnstamm springt er duidelijk uit.

Van de woorden uit de lesmethode Al-Fuv;aa deel 2 vermeldt de frequentielijst van Pellat er 130 (56,5%). Opvallend is dat veel functiewoorden (dat, of, mijn) ontbreken, evenals bijwoorden en voltooid deelwoorden. De lijst van Kouloughli bevat 164 woorden (71,3%), een vrij groot aandeel. Het betreft meest inhouds- en functiewoorden. Sommige woorden staan wel in de lijst, maar hebben een andere betekenis dan die van de tekst ('*avba*; *a* wordt genoemd als *worden* i.p.v. *opstaan*). Van andere woorden is alleen een zelfstandig naamwoord opgenomen (*fa*; *ava* staat bekend als *onderzoek* i.p.v. *onderzoeken*) of alleen het werkwoord (*naama* wordt genoemd als *slapen* i.p.v. *slaap*). Het aantal woorden dat voorkomt in de woordenlijst van Kohnstamm is zeer hoog (196 woorden, 85,2%). Sommige woorden komen niet in de Nederlandse lijsten voor, omdat er geen equivalent van is: *lan* betekent *niet zullen*. Ook voltooid deelwoorden gebruikt als bijvoeglijk naamwoord staan niet in de woordenlijsten: *uitgerust* (*mustarii*), *beangstigend* (*muxiif*). Vrijwel alle voorzetsels komen voor. Damhuis bevat 161 woorden (70%), opnieuw een vrij groot aantal. Net als bij de lijst van Kohnstamm komen veel woorden alleen als werkwoordsvorm voor. Woorden die ontbreken zijn vooral abstracte begrippen (*liefde*, *moeite*, *bedrog*) en moeilijke woorden zoals *ademhaling*, *bijzonderheid*, *verspreiding*).

De teksten uit al-Fuy;aa deel 4 bevatten 247 woorden. 147 daarvan (59,5%) staan in de frequentielijst van Pellat. Zoals al eerder opgemerkt komen er in de lijst weinig functiewoorden voor. De inhoudswoorden zijn goed vertegenwoordigd. Net als bij de lijst van Kouloughli staan veel woorden er wel in, maar met een andere betekenis dan die van de tekst. (*mivyada* wordt genoemd als visnet i.p.v. val, *ba;aJa* staat bekend als *studeren* i.p.v. *onderzoeken*, *ma;fa/a* wordt genoemd als *handdoek* i.p.v. *tas*). Arabische voltooide deelwoorden ontbreken veelal. Kouloughli vermeldt 178 woorden (72,1%) in zijn lijst, opnieuw een vrij groot aantal. Functiewoorden staan er bijna allemaal in. Een paar woorden komen voor met een verschillende betekenis (*laqaa* betekent *omhelzen* i.p.v. *ontmoeten*, *munaaqasha* betekent *ruzie* i.p.v. *discussie*). Andere woorden worden alleen genoemd als zelfstandig naamwoord, terwijl in de tekst sprake is van een werkwoord (*oazala* betekent *verwijderen*, *rakiba* betekent *rijden*, *saama;a* betekent *vergeven*). Het woord *tabioa* (*volgen*) heeft in de frequentielijst een andere werkwoordstam. De frequentielijst van Kohnstamm vermeldt 210 woorden ofwel 85%. Woorden die niet of nauwelijks voorkomen zijn onder meer genoemde voltooide deelwoorden (*tranend*, *zwervend*), onbekende begrippen in het Nederlands zoals *qad* (beëindiging van een handeling) en *lan* (*niet zullen*), moeilijke combinaties (*onderdak zoeken*) en “moeilijke” afleidingen (*verslapping*, *vrijlating*, *wegbrengen*). In Damhuis komen 162 woorden voor (65,6%). Wat eerder opvalt zijn woorden die niet in de lijst voorkomen. Zo komt alleen het werkwoord *stofzuigen* voor in plaats van het zelfstandig naamwoord *stofzuiger*. Opnieuw staan veel moeilijke woorden er niet in (*uiteindelijk*, *opgestapeld*, *wegjagen*, *bewaker*, *bereiken*).

De tekst uit al-Lupa Dyaali, in het dialect, geeft een groter verschil te zien tussen de frequentielijsten. Het aandeel van de woorden uit de tekst die voorkomen in Pellat is met 71 woorden (42,8%) bijzonder laag. Veel functiewoorden en voltooide deelwoorden ontbreken. Daarnaast komen veel woorden alleen voor in het dialect en staan dus niet in de Standaard Arabische lijst. Kouloughli komt op een iets hoger getal uit, 85 woorden (51,2%). Hierbij valt op te merken dat sommige woorden alleen als werkwoord zijn opgenomen, bijvoorbeeld *wavl* betekent *het aanbreken* (van de dag) i.p.v. *aanbreken*. Sommige woorden hebben een andere werkwoordstam of een andere betekenis, zoals *nashaa*. dat *activiteit* betekent i.p.v. *ijver*. De lijst van Kohnstamm bevat 155 woorden (93,4%), een zeer hoog aantal. De enige woorden die niet in de frequentielijst voorkomen zijn moeilijke woorden zoals *beëindigen*, *opwekken*, *verloren*, *verwelkomen*. Vergeleken met deze resultaten van Kohnstamm vallen de resultaten van Damhuis laag uit (131 woorden of 78,9%), hoewel het percentage nog steeds hoog is.

De tekst uit Trias 2 bevat 154 woorden, waarvan er 70 (45,5%) in de lijst van Pellat staan. Veel dialectale woorden bestaan ook in het Standaard Arabisch, terwijl andere woorden zelfs alleen in het Standaard Arabisch voorkomen (zie paragraaf 4.1). Contrastieve dialectale woorden ontbreken uiteraard in de lijst. Kouloughli vermeldt meer woorden dan Pellat (103, 66,9%), voornamelijk door de opname van voorzetsels en voornaamwoorden. Daarnaast komt een groot aantal woorden uit het Standaard Arabisch. De lijst van Kohnstamm bevat 141 woorden (91,6%), opnieuw een vrij groot aantal. Woorden die niet voorkomen zijn onder andere, *seizoen (favl)*, *aanbreken (wvel)*, *binnengaan (dxel)*. Het vraagwoord *waash* heeft geen vertaling in het Nederlands, het geeft slechts een vraagzin aan. De lijst Damhuis bevat een vergelijkbaar aandeel van de woorden uit de tekst (124 woorden, 80,5%), waarbij enkele woorden die wel in Kohnstamm staan niet voorkomen: *mening (na/r)*, *ontmoeten (lqa)*, *flits (berq)*. *Rapen (jamao)* staat echter wel in Damhuis, maar niet in de lijst van Kohnstamm.

4.3 Discussie in samenhang met de literatuur

Uit de lexicale analyse blijkt dat een meerderheid van de woordparen in de categorie niet-contrastief vallen. Bij de contrastieve woorden valt het resultaat relatief laag uit, terwijl het aantal woordparen in de categorie niet-contrastief met een andere vorm, te klein is om daar conclusies aan te verbinden.

Het aandeel van de contrastieve woorden in de lesmethoden is opvallend laag, in tegenstelling tot onderzoek van De Ruiter (1999). Bij de Standaard Arabische methode is het percentage contrastieve woorden echter hoger dan bij de Marokkaans-Arabische methoden. Hieronder vallen veel inhoudswoorden, zoals *takahhuf* (gaatje), *numuww* (groei) en *tanaffus* (ademhaling) en een aantal functiewoorden, zoals *sa* (zullen), *laa* (niet), *'ayna* (waar) en *'ay,an* (ook). Het aantal inhoudswoorden, waaronder werkwoorden, is beduidend groter dan het aantal functiewoorden.

In de Marokkaans-Arabische lesmethoden komen minder contrastieve woordparen voor dan in de Standaard Arabische. Een groot deel van deze contrastieve woorden valt bovendien onder functiewoorden, zoals *paadi* (zullen), *baash* (om te), *shnu* (wat), en *ma-sh* (niet). Inhoudswoorden, zoals *traan* (trein), *mezyaan* (goed) en *zurba* (haast), komen minder voor, met name in de methode Trias.

De hoge percentages in de categorie niet-contrastief wijzen erop dat de verschillen tussen de lesmethoden minder groot zijn dan de overeenkomsten. Zelfs de dialectale methoden hebben procentueel gezien meer identieke woorden dan de Standaard Arabische. De Ruiter (1999) merkt op dat in het onderwijs meer niet-contrastieve woorden zullen doordringen, wat bij de Marokkaans-Arabische methoden duidelijk het geval is. Voor veel begrippen bestaan geen equivalenten in het Marokkaans-Arabisch. Opvallend is dat de lesmethode Trias veel gebruik maakt van Standaard Arabische woorden. Sommige woorden bevatten zelfs klanken die niet in het dialect voorkomen, terwijl de methode beweert dialectaal Arabisch te onderwijzen.

Het aantal niet-contrastieve woordparen met een andere vorm is niet significant. Er is voornamelijk sprake van klankverschillen, zoals de Standaard Arabische [die in het dialect een **d** wordt, en de / die een , wordt. Daarnaast zijn er verschillen in werkwoordstammen, waarvan een aantal niet in het Marokkaans-Arabisch voorkomt.

De frequentielijstenanalyse valt gunstig uit voor de Nederlandse lijsten. De woorden uit de teksten komen grotendeels met de woordenschat van kleuters overeen. Sommige vertalingen leveren wel problemen op, bijvoorbeeld combinaties van zelfstandig naamwoord en werkwoord, zoals *oeyya* (moe worden) en deelwoorden zoals *mutawassid* (liggend), omdat ze in deze vorm niet in de lijsten staan. Dit neemt niet weg dat de percentages voor de Nederlandse lijsten hoog tot zeer hoog zijn.

De Arabische frequentielijsten geven hoge dekkingen bij de Standaard Arabische lesmethode. Als alleen was gelet op de vorm dan zouden de percentages nog hoger zijn, maar de lijsten geven in een aantal gevallen een andere betekenis, die verschilt van die uit de methoden.

De dekkingen van de woorden uit de dialectale methoden zijn beduidend lager. Hier is een eenvoudige verklaring voor. Woorden die in het Standaard Arabisch niet voorkomen staan per definitie niet in de lijsten. Dit is het geval bij contrastieve dialectale woorden. Om iets over deze woorden te kunnen zeggen is een vergelijking met een Marokkaans-Arabische frequentielijst noodzakelijk, omdat nu een groot deel van de contrastieve woorden buiten de boot valt.

5 Conclusies

In dit onderzoek is gekeken naar de mogelijkheid om Standaard en Marokkaans-Arabisch samen te voegen in een lesmethode.

Dit gebeurde aan de hand van twee vragen:

Is er sprake van overlap in beide varianten Arabisch bij de verschillende woorden?

De lexicale analyse wijst op een meerderheid van woorden die in Standaard en Marokkaans-Arabisch gelijk zijn. Bij de Standaard Arabische methode is het percentage contrastieve woorden hoger dan bij de Marokkaans-Arabische methoden. In de Marokkaans-Arabische lesmethoden staan verhoudingsgewijs meer niet-contrastieve woorden dan in de Standaard Arabische. De Ruiters (1999) merkt op dat in het onderwijs meer niet-contrastieve woorden zullen doordringen, wat bij de Marokkaans-Arabische methoden duidelijk het geval is. Veel begrippen bestaan niet in het Marokkaans-Arabisch en de keuze valt dan al snel op Standaard Arabisch.

Opvallend is dat de lesmethode Trias, die in het dialect is geschreven, veel gebruik maakt van Standaard Arabische woorden. Sommige bevatten zelfs klanken die niet in het dialect voorkomen, terwijl de methode dialectaal Arabisch beweert te onderwijzen.

De categorie niet-contrastief met een andere vorm levert weinig dekking op. Woordparen in deze categorie hebben vooral klanken en werkwoordstammen die maar in één variant voorkomen.

Het percentage van de contrastieve woorden in de lesmethoden is vrij laag. Bij de Standaard Arabische methode is het percentage contrastieve woorden echter hoger dan de Marokkaans-Arabische methoden. Hierin komen ook meer inhoudswoorden voor dan functiewoorden, terwijl bij de Marokkaans-Arabische methoden het omgekeerde het geval is.

Uit mijn onderzoek blijkt dat er een grote mate van overlap bestaat tussen woorden in het Standaard en Marokkaans-Arabisch en dat het is aan te bevelen beide in één lesmethode te onderwijzen.

Komen de woorden uit de teksten voor in de woordenschat van de doelgroep?

De lesmethoden zijn goed afgestemd op de doelgroep, kinderen van 4 tot 8 jaar, getuige de hoge percentages bij de frequentielijstenanalyse. Vooral de Nederlandse lijsten springen eruit en noemen de meeste woorden uit de teksten. Dit ondanks het feit dat sommige woorden moeilijk in het Nederlands te vertalen zijn. De Arabische lijsten hebben ook een hoge dekking van woorden. Alleen bij de Marokkaans-Arabische lesmethoden is de dekking van woorden lager dan de rest. Een kanttekening hierbij is wel dat een aantal woorden uit de dialectale methoden niet in het Arabisch voorkomen en dus niet in de Standaard Arabische frequentielijsten staan. Hiervoor is eigenlijk een vergelijking met een Marokkaans-Arabische frequentielijst noodzakelijk.

Uit de frequentielijsten blijkt dat de woordenschat van de doelgroep voldoende is voor de onderzochte Standaard Arabische methode en de Marokkaans-Arabische methodes. Hieruit kunnen we concluderen dat beide taalvarianten te integreren zijn in een lesmethode.

Marokkaanse kinderen hebben baat bij het leren van zowel standaardtaal als dialect. Standaard Arabisch is de officiële taal van Marokko en van de gehele Arabische wereld. Deze taal wordt gebruikt in de politiek, wetenschap en cultuur. Ook in de islam speelt de taal een grote rol. Hoewel Marokkaans-Arabisch vergeleken met het Standaard Arabisch een lage status heeft is het de moedertaal van veel Marokkanen, die ze gebruiken in de dagelijkse informele sfeer.

Het belang van de moedertaal als instructietaal in de klas moet niet worden onderschat. Leerlingen spreken deze taal van huis uit en vinden het moeilijk om de leraar te begrijpen als hij Standaard Arabisch praat (Saïdi 2001). Leraren ondervinden moeite bij het communiceren en kunnen weinig aandacht schenken aan individuele gevallen. Zij vinden het moeilijk om voor een dialect te kiezen, omdat dit geen algemeen aanvaarde standaard heeft.

Volgens het onderzoek hebben kinderen buiten het klaslokaal niet veel mogelijkheden om kennis van Standaard Arabisch op te doen, omdat in de thuissituatie bijna geen Standaard Arabisch wordt gesproken. Bovendien nemen ze niet de moeite om hun kinderen Standaard Arabisch bij te brengen. Daarom is het belangrijk dat leerlingen deze taal in de klas leren, omdat dit vrijwel de enige plaats is waar zij met Standaard Arabisch in contact komen.

Leraren besteden nog te veel aandacht aan lees- en schrijfvaardigheid in plaats van spreekvaardigheid. Er zijn weinig lesmethoden om de taalvaardigheid Arabisch te verbeteren. De meeste methoden brengen bovendien -al dan niet onbewust- een scheiding aan tussen standaardtaal en dialect.

Hier is een functie weggelegd voor een integrale methode. Een dergelijke methode heeft volgens Younes (1995) de meeste kans van slagen als Standaard en dialectaal (hier: Marokkaans) Arabisch gelijktijdig worden onderwezen in de klas in de juiste context. Zijn geïntegreerde simultane benadering richt zich speciaal op communicatie, die plaatsvindt in het dialect.

Lezen en schrijven gaan in het Standaard Arabisch. Naarmate de lessen vorderen verschuift het taalgebruik van Marokkaans- naar Standaard Arabisch. Er blijft niettemin aandacht voor de overlap van beide varianten.

Critici wijzen erop dat het gelijktijdig onderwijzen van Standaard en dialectaal Arabisch het onderscheid tussen de twee varianten doet vervagen en de leerlingen in de war brengt. Kennis van de ene variant kan leerlingen echter ook helpen bij het leren van de andere. In de lessen blijven de varianten binnen hun eigen context.

Mijn onderzoek pleit voor een integrale lesmethode van Standaard en Marokkaans-Arabisch in de Nederlandse situatie. Naar mijn mening kan het ook op Marokkaanse scholen van toepassing zijn. Doordat de regering in de Charte Nationale toestaat dat een andere taal dan het Standaard Arabisch wordt onderwezen is de mogelijkheid aanwezig een integrale lesmethode op Marokkaanse scholen te introduceren.

Bibliografie

- Al-Batal, M. (red.) (1995). *The teaching of Arabic as a foreign language*. Provo, Utah: American Association of Teachers of Arabic.
- Benjelloun, S., P. Bos & J. J. de Ruiter (2001). *Salsala al-lupa dyaali^ al-daarija al-mapribiya% al-juz' al-taanii#*. Tilburg/Oisterwijk: Babylon/Dutch University Press
- Boukmakh, A. (1980). *Al-fuv;aa al-juz' al-Jaanii wa al-juz' al-raabio* (al-fuv;aa deel twee en vier) Tanger: Daar 'amal
- Boukous, A. (1995). *Société, langues et cultures au Maroc; enjeux symboliques* Rabat: Faculté des lettres et des sciences humaines.
- Caubet, D. (1993). *L'Arabe Marocain, I Phonologie et morphosyntaxe, II Syntaxe, Catégories Grammaticales, Textes, Etudes Chamito-Sémitiques. Langues et littératures orales*. Paris-Louvain: Editions Peeters
- Damhuis, R., K. de Glopper, M. Boers & M. Kienstra (1992). *Woordenlijst voor 4- tot 6-jarigen*. Rotterdam: Projectbureau OVB.
- Driessen, G., P. Jungbluth & J. Louvenberg (1987). *Onderwijs in eigen taal en cultuur; doelopvattingen, leerkrachten, leermiddelen en omvang*. Den Haag: Instituut voor Onderzoek en Onderwijs.
- Ennaji, M. (2001). *De la diglossie à la quadriglossie*. In: *Langues et Linguistiques; Revue Internationale de Linguistique*, 8, 49-65
- Holes, C. (1995). *Modern Arabic; structures, functions and varieties*. London and New York: Longman Group Limited.
- Kohnstamm, G., A. Schaerlaekens, A. de Vries, G. Akkerhuis & M. Froonincksz. (1981). *Nieuwe streeflijst woordenschat voor 6-jarigen*. Lisse: Swets & Zeitlinger.
- Kouloughli, D. E. (1991) *Lexique fondamentale de l'arabe standard moderne*. Parijs: L'Harmattan.
- Liazid, A. (1996). *Trias; een programma om de eigen taal van Marokkaanse kleuters te stimuleren, groep 2*. Rotterdam: Het Projectbureau.
- Obdeijn, H. & J. J. de Ruiter (1998). *Le Maroc au coeur de l'Europe; L'Enseignement de la langue et culture d'origine (ELCO) aux élèves marocains dans cinq pays européens*. Tilburg: Tilburg University Press / Syntax Datura.

Bibliografie

Pellat, C. (1984). *L'arabe vivant; mots arabes groupés d'après le sens et vocabulaire fondamental de l'arabe moderne*. Parijs: Librairie d'Amérique et d'Orient.

Ruiter, J. J. de (1999). *Een lexicale analyse van het Marokkaans-Arabisch en het Modern Standaard Arabisch*, in: *Sharqiyyât*, 11, 121-140.

Saïdi, R. (2001). *The teaching of Modern Standard Arabic to Moroccan pupils in elementary schools in The Netherlands; a study on proficiency and input*.

Tilburg: Proefschrift van de Katholieke Universiteit Brabant.

Younes, M. A. (1995). *An integrated curriculum for elementary Arabic*, in: M. al-Batal (red.) *The teaching of Arabic as a foreign language*, 233-243.

Bijlage 1 Arabische teksten

Bijlage 1

Arabische teksten

Uit% Al-Fuv;aa\$ al-juz' al-]aanii (al-Fuv;aa deel 2)	34
Uit% Al-Fuv;aa\$ al-juz' al-raabio (al-Fuv;aa deel 4)	40
Uit: Silsil al-lupa dyaali; al-daarija al-mapribiya: al-juz' al-taanii	42
Uit: Trias, bernaamij al-anshi.a al-lupawiya li tanmiya al-lupa al-avliya oend al-'a.faal al-mapraariba	46

الأحلام

1 - كُلُّنَا نَحْلُمُ ، بَعْضُنَا يُحِبُّ
الأحلامَ حينَما تكونُ أحلامَهُ
جَمِيلَةً سَعِيدَةً مُمْتِعَةً ، بَعْضُنَا
الأخرُ لا يُحِبُّ الأحلامَ ، لِأَنَّ أحلامَهُ
تكونُ مُخيفَةً مُفزعَةً .

2- يَكُونُ نَوْمُنَا مُريحًا جِدًّا ،
حينَما تكونُ أحلامُنَا سَعِيدَةً !

وَيَكُونُ النِّوْمُ مُتعبًا حينَما تكونُ أحلامُنَا مُخيفَةً !

3 - نَحْلُمُ بِاللَّعِبِ ، وَبِكُلِّ الأَشْيَاءِ الجَمِيلَةِ ؛ لِأَنَّنا في نَهَارِنَا
عَمَلْنَا بِجِدِّ ، وَتَرَسْنَا بِاجْتِهَادٍ ، وَلِعَبْنَا بِحُبِّ وَتَعَاوُنٍ .

4 - وَنَحْلُمُ بِالأَشْيَاءِ غَيْرِ الجَمِيلَةِ ، حينَما نَتكاسَلُ ، وَنُهْمِلُ
تُرُوسَنَا ، وَنُسيءُ إِلى غَيْرِنَا .

أَتَمَنِّي
لَكُمْ
أحلامًا
سَعِيدَةً !

مطالعة المنظور نظافة

أهم شروط الصحة

1 - العادة هي الشيء الذي
يتكرر عمله مرّات ومرّات، وإليك
بعض العادات الصحيحة: البس
حذاءً مريحاً، قف مُنصب
القامة.

2 - النظافة بجميع أنواعها

تساعد على حفظ صحتك جيّدة؛ فاستحم كثيراً، وأغسل
يدينك قبل الأكل وبعده.

3 - إن لك أنين وعينين يستمران معك طول حياتك؛
فحافظ عليهما ككثير؛ اجلس في ضوء جيّد عند القراءة.

4 - وعندما تكون غضباناً،

أو غير مُستريح البال، فإن
جسمك لا يمكن أن يكون مُستريحاً؛
فكن مُبتهجياً، فهذا هو أهم
شروط من شروط الصحة.

مطالعة المضمون 5 طب الأسنان

أعداء الأسنان وأصدقائها

1 - مِنْ بَيْنَ أَكْثَرِ أَمْرَاضِ
الأسنان انتشاراً - وخاصةً بين
الأطفال - التسوس، أو حدوث
التكهفات في الأسنان .

2 - وَالْأَشْيَاءُ الَّتِي تُسَبِّبُ
تسوس الأسنان أو التكهفات،
تسمى أعداء الأسنان؛ وهي
كثيرة، وأكثرها انتشاراً المشروبات
المتلجة، والإكثار من أكل الحلوى،
والتعمال عيدان تسليك الأسنان .

3 - أما أصدقاء الأسنان التي
تساعد على بقاء الأسنان سليمة،
هي : الفواكه، والخضروات،
والليمون، والسنون، والماء .

4 - اجعل طبيب الأسنان يفحص أسنانك مرة في السنة، إذ
من السهل إصلاح تلف صغير، قبل أن يصبح تلفاً كبيراً .

أعداء:

حلوى

ماء بارد

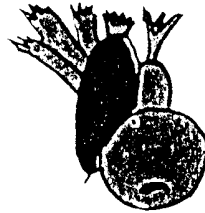

عيدان تسليك الأسنان

أصدقاء:

ليمون

خضرة وفواكه

ماء

سنون

تطالعة "أشهر" الطب الحديث

مَرَضُ فَرِيدَةَ

1 - ذاتَ يَوْمٍ أَصْبَحَتْ فَرِيدَةُ
مُحَمَّرَةً الْوَجْنَتَيْنِ، عَالِيَةَ التَّنْفِيسِ،
فَجَاءَتْ أُمُّهَا وَوَضَعَتْ يَدَهَا عَلَى
رَأْسِ فَرِيدَةَ، وَقَالَتْ لَهَا :
- يَظْهَرُ أَنَّكَ مَرِيضَةٌ بِسَبَبِ
بَقَائِكَ الْبَارِحَةَ فِي الشَّمْسِ !

2 - ذَهَبَتِ الْأُمُّ وَأَحْضَرَتِ الطَّبِيبَ، فَفَحَصَ قَلْبَ فَرِيدَةَ
بِالسَّمَاعَةِ، وَقَاسَ حَرَارَتَهَا بِالْمِحْرَارِ.

3 - قَالَ الطَّبِيبُ لِفَرِيدَةَ :
- لَا تَقُومِي الْيَوْمَ مِنَ السَّرِيرِ،
وَعَدَا تَتَحَسَّنُ صِحَّتُكَ، وَيُمْكِنُكَ
أَنْ تَقُومِي وَتَلْعَبِي .
ثُمَّ كَتَبَ لَهَا وَصْفَةَ الدَّوَاءِ
وَفِي الْيَوْمِ التَّالِيِ قَامَتْ فَرِيدَةُ
وَلَعِبَتْ كَأَنَّهَا لَمْ تَكُنْ مَرِيضَةً.

مطالعة • المشور 7 • الأظعمة

الطعام يبني جسمك

1 - يبني جسمك الأسنان ،
والشعر، والأظافر أيضاً، ويحتاج
لأنواع مختلفة من الطعام لبناء
أجزائه العديدة، ويصبح مريحاً
لتعيش فيه .

2 - وهذه هي الأظعمة التي
تساعد على نمو الجسم : الخضر،
والفواكه، واللحم، والسمك،
والبيض، واللبن، والجبن،
والخبز .

3 - بعض الطعام يساعد على نمو عظامك وعصلاتك وجميع
أجزاء الجسم العديدة، وبعض الطعام ينفى جسمك، وبعضه
يستهلك عندما تجري أو تعمل أو تلعب .

مُطالعة: المَحْوَر ٨ : الزَّمَان

السَّاعَةُ

1 - نَقَبَتِ السَّاعَةُ قَائِلَةً :

- الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ وَالْإِنْسَانُ أَيْضًا،

يَنَامُونَ وَيَسْتَيْقِظُونَ بِأَمْرِ مِنْ

عَرَابِيٍّ، وَكُلُّ شَيْءٍ سَيَتَوَقَّفُ

عَنِ الْحَرَكَةِ إِذَا تَكَسَّرَتْ أَوْ تَوَقَّفَتْ .

2 - وَذَاتَ مَسَاءٍ لَفَّ صَاحِبُ السَّاعَةِ كَلَزُونَهَا بِقُوَّةٍ، فَأَنْقَطَعَتْ

أَوْصَالُهُ ، وَتَوَقَّفَتِ السَّاعَةُ وَهِيَ تَقُولُ: لَقَدْ أَنْتَهَى كُلُّ شَيْءٍ؛

لَنْ تُشْرِقَ الشَّمْسُ بَعْدَ الْآنِ أَبَدًا،

وَلَنْ يَنْتَهِيَ اللَّيْلُ بَعْدَ الْآنِ أَبَدًا .

3 - لَكِنَّ اللَّيْلَ ذَهَبَ وَالشَّمْسُ

أَشْرَقَتْ، يَا لِكِ مِنْ مَغْرُورَةٍ آيَتِهَا

السَّاعَةُ ، إِنَّكَ تُشِيرِينَ إِلَى الزَّمَانِ

فَقَطُّ، وَلَنْ تَتَوَقَّفَ الْحَيَاةُ مِنْ أَجْلِكَ .

هناك متوتراً مخففة، ولكنه ما كاد يُغمض عينيه، حتى حارس العمارة، وطردة غائلاً :
 - أخرج من هنا، أليس لك بيت يا أويك ؟
 ساعتها عرف فريد فضل البيت، وأنه بدون بيت :
 كالكذب الصال، وقال في نفسه :
 - يجب أن أعود، ما القائدة من أن أصبح ولداً مُسكاً يقضي في الطراب، وينام على الرصيف !
 4 - ركب فريد حافلة أوصَلته إلى بيته؛ فوجد تنظرة على باب المسقة، فألقى بنفسه بين ذراعها باكياً وقال وهو ينهق :
 - سامحني يا أمي، أنا نادم، أين أبي ؟
 أجابته أمه دابحة العنبر :
 - لقد خرج من العنبر نبحاً عنك .
 ونام فريد تلك الليلة، وهو يوحس بشوي كبي إلى من وأصدقائه .

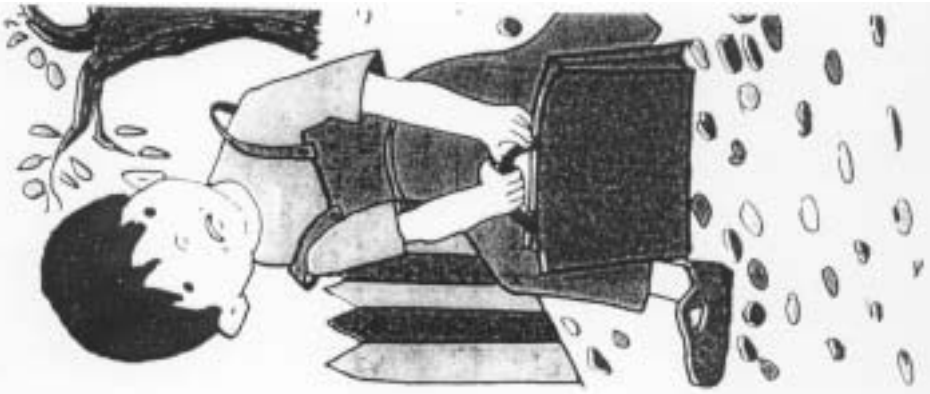
على هامش المطالعة

1- أفة: جل كل كلمة بما يطابها :

فرب	×	نرك	×
متألية	×	فرف	×
يكتيف	×	متتابعه	×
عائز	×	يعرف	×
	×	ناويه	×
نلم	×	المناجر	×
ين	×	تنظير	×
نقرا	×	شطلع	×
التم	×		

مطالعة "الأمير الصغير"

الهارب

1 - جرة فريد مدرسته، فهرب منها ثلاثة أيام متتالية؛ ولما خشي أن يكتيف أبوه الآخر من الخطاب الذي أرسلته إليه مدير المدرسة، قرَّر أن يهرب من البيت أيضاً .
 2 - وفي الصباح الباكر، غادر البيت، ومضى يتنقل من شارع إلى شارع، يساهد المناجر تفتح أبوابها، والناس يسرعون إلى أعمالهم، والتلاميذ إلى مدارسهم؛ هو وحده يلا غصلي ولا يرأس .
 3 - قضى وقتاً طويلاً في السر، فأخذ يشغل بالتعب والدوع؛ وصار يوحس يقبل مخففة، وأرتخاء أقرابه؛ والكفت إلى المنارل خراي الأنوار منقطع من نوافذها، فأخس برغبة شديدة للثوم، فلجا إلى منخل عمارة؛ وتصد

شطالمة. المخوز. 2 : في البهو

في بيتنا فأرءه

- 1 - كُتبا جالسين في خُفرة الطعام تنتظر الغداء، ونجاة نخل علينا فانزرا كالصاروخ؛ فنقرت من أمامهم، ومخبت:
- فانز: فانز؛
- ووقت الجمع كأنهم يرحبون بصفت جديد، وماحوا:

- أين؟ أين؟

2 - وانزرت إلى تحت الفتك؛ فخرخة والدي، وانزعت والدي فأخبرت منقحة سخاب، وما كعاد الفارة الرمادي يظهر حتى انزال عليه والدي بالتريب، وكنته قرب إلى الشطبخ دون أن يصاب بسوء.

3 - وتبعناه إلى هناك، وأخذنا نبحث ونبحث، وأخيرا وجدناه خلف مؤقذ الفارة، ومرة أخرى انزال القرب عليه، وكنته استطاع ان يقرب إلى الخارج دون خسلر.

4 - جلسنا في البهو نتناقش ونضع الخطط للغداء، على العتو، والغريب أنني كنت أجش بالإشفاق عليه، فقد كنا

خسة فيء واحد، واجر صغر وشك، لهذا أخذت أرايع عنه وأطالب بالقبض عليه وإطلاقه.

5 - ودارت مناقشة بيني وبين أبي عن عدونا الصفر فقال ابي:

- لو ان هذا الفار قرص لك فمبعا أو كعابا، ألا تظالمه بقلبه؟

فأخنته بحماسة:

- أبدأ، إن أطلاب بقلبه! لأنه أعزل لا يستطيع الدفاع عن نفسه!

6 - وتعبنا ونسنا وتركنا صيفنا - ريم أنفيا، نمرخ في البيت، وأستيقظنا في الصباح، وعاد الحديث عن الفار؛ ونقد الإطمار، ذهبنا إلى صوان علاج الأيدي شخرت الصوفية، فوجدت الفار قد قرصها، وترك فيها نقبا في جف كفي، ودون وعمر وجدنا نفسي أصبح:

- لا بد من قتل الفار!

وأخبرت مضيدة بها قطعة خبز، ووضعتها تحت الصوار ومز نصف ساعة ونحن نتظر النتيجة، وأخيرا سمعنا صوت الصفة الثقيل على الفار، وأخرجت المضيدة، فإذا يعقوي الرماد الصفر قد غارق الحياء، وعاد السلام إلى البيت.

على هامش الشطالمة

1 - لفة: جبل كل كلمة بما تليها:

التحاد	×	انزال	×
الثقة	×	انطلاق	×
الخط	×	الانفعال	×
صتب	×	الانفاقة	×
	×	الحماسة	×
	×	صوت يشو	×

كابدو ز كل نهار على هاد الغابة واحد التران كحل منين كايكون غادي من القرية للمدينة. حبات الحيوانات ديال الغابة التران بزّاف منين التران كان كايقرّب من الغابة كان كايصفر بالصفاة دياله باش يخلّتهم يعرفو بلتي راه جاي طووووووط.

من بعد داك الشي كاتجرّي الحيوانات لحدود الغابة. كايشيرو ليه القنيات بودنيهم و السناجب بديولهم باش كايروحو به حتى الزهور كايشيرو له بريوسهم و الطيور كايحاولو يجرىو معاه. و كان التران كابدو ز و يكمل طريقه بفرحة و نشاط و هو كايطوط و كايصفر و كايلوح في دختاه.

واحد النهار قال الغراب الكحل مع راسه: "انا عييت من صداغ هاد التران. حيت الغربات عندهم صوت قبيح. صاحينا الغراب ما عاجبه ش صوت التران. من بعد مشا عند التران و قال له: "راه ما كايغيوش صوتك و حبس من التصفار." هاد الشي طلع زعاف التران بزّاف و قال: "كنت كانضنّ بلتي كايحبّوني."

منين وصل اليوم التالي لجنب الغابة بغا يطوط كيف كان كايدير
ديما، و هو يتفكّر داك الشئ اللّي قاله الغراب و هو يحبس من
مور واحد التطويطة قصيرة بعدها بقى غادي بشوية بشوية
بزّاف باش حتى واحد ما يسمعه: "باف باف باف..." و لكن
الحيوانات دالغابة عرفو بلّي الترّان كان دايز من الدخان دياله
و جرّأو لعنده و لكن كانوا معطلين
الترّان كان غادي متقل بزّاف حتى وصل للمدينة معطل بزّاف
داك الشئ قلق المهندسين و بداو يضنو واش الترّان خاسر و لكن
الترّان كان معطل بزّاف على حقاش كان غادي بالشوية بزّاف.
في اليوم التالي ما طوط ش الترّان في خطرة منين وصل للغابة
و قال: "علاش غانمشي كّاع منين ما نقدش نطوط و منين ما
نقدش نشوف الحيوانات في الغابة، ما نمشي ش كّاع"
و بقاو الناس في المدينة كايستناو الترّان اللّي ما وصل ش و قالو
المهندسين: "هاد الشئ كان واضح من البارح- راه كايكون غير
خاسر" جابو واحد الراس ديال شئ ترّان جديد و جرّو الترّان
للمدينة و قرّرو باش يقلّبوّه اليوم التالي.

في نفس الوقت دارو الحيوانات ديال الغابة اجتماع باش يتناقشو
و قالو مع راسهم: "توحتشنا التران، شنو خصتنا نديرو؟" و غوات
الطيور و كانو حزينين على حقاش ضنّو بلّتي التران غاضب
عليهم منين شاف الغراب الكحل ما وقع. عرف بلّتي دار خطء
كبير و قال: "كانشوف بلّتي بالصبح كاتحيّتوه، و لكن راني قلت له
باش ما يبقاش يطوط كُاع، غير ما تحزنوش. انا غادي نمشي
لعهده و نقول له بنفسي" و طار من الغابة حتى المدينة بلا ما
يوقف. منين وصل لعند التران قال له: "أ عزيزي التران، راني عيان
بزّاف و لكن راني جيت لعندك باش نطلب السماحة. شوف، راني
طرت بالزرية بزّاف على حقاش كُاع التي في الغابة كايحيّتوك.
راهم حزان على حقاش ما بقيت ش كاندوز في خطرة" منين سمع
التران الكحل هاد الكلام فرح بزّاف و قال: "سير و قول لهم بلّتي
غاندوز غدا".

النهار الآخر المهندسين جاو. ما قدرو يلقاو حتى شي حاجة حاسرة
في التران. تخلّعو بزّاف و ضنّو بلّتي يمكن التران خصتها الزيت
و هاداك الشئ علاش فعلا دارو له الزيت مزيان و داروها على
السكة.

التران مشا للغابة بالزربة منين وصل زقّ بصوت عالي طوووووط! السنجابات و الأرانب و الطيور بقاو كايحريو
عند التران التران مشا و هو كايسوط الدختان دباله في السماء و هو فرحان هاداك النهار قدر يوصل للمدينة
في الوقت نيشان ما عمتره ما حسر مرة أخرى.

الأسئلة

منين كايمشي التران كلّ نهار من القرية الى المدينة. عياش كايدوز؟

الحيوانات اللي في الغابة، واش كايغيو التران؟ و علاش؟

واش قال الغراب الكحل للتران؟

علاش ما بقاش التران كايمشي للمدينة؟

منين قال الغراب الكحل للتران بلتي كلّ واحد في الغابة كايثوحثه، شنو دار التران؟

القصة: الرعد

فأقت يوكلين في وسط الليل أو هي مخلوعة
 كتسمع الصوت دبال الرعد
 البيت دبالها مرة كيكون مضوي أو مرة أخرى كيكون مظلّم
 بسبب البرق و الرعد
 شعرت يوكلين بشويا د الخوف
 حتى الريح كيتفخ بقوة (تقليد صوت الريح)
 يوكلين بقات كتفكر في هذا الريح لقوي
 الريح القوي يمكن يسبب في حوادث كثيرة ...
 تهرس شي حاجة واللا يطيحوا اشجار...
 أو هكذا بقات كتفكر .. حتى طلحت/رجعت في النعاس

الصورة 1

بقات يوكلين ناعسة حتى اصبح الحال
 ناضت من لغراش باش تستعد تمشي للمدرسة
 خرجت تمشي للمدرسة ، في الطريق تلتي بمراد أو نورة
 سألتهم: واش سمعتوا الرعد أو الريح لقوي هذه الليلة؟
 رد عليها مراد أو قال: لا، أنا ما اسمعت والو. كنت غارق في
 النعاس.
 كذلك أنا ما اسمعت حتى حاجة، أضافت نورة.
 نورة ما صدقتش لكلام دبال يوكلين
 أو ضنت باللي هي غير كتخريق، أو ما كان لا ربح و لا رعد هذه
 الليلة.
 أو زيادة على ذلك، "يوكلين" ديما كتحكي حوايج ما وقعوش في
 تظن/رأي نورة

الصورة 2

في الطريق للمدرسة
 لاحظ مراد شي حاجة أو قال:
 هذه الشجرة ما عندهاش لوراق!

الصورة 3

كلهم طاحوا، غريب هذا الشيء!

البارح، ما كانت الشجرة عريانة
أو اليوم صبحت بلا وراق!
نورة ردت: كفاش أوقع ها دشي بسرعة؟
هذا الشيء ما بغاش يتفهم لي.
يوكلين ردت عليها: أنا عارفة السبب
السبب هو أن في الليل كان الريح قوي بزاف، أو طير لوراق
أنا كنعقول الحقيقة، ماشي كدوب.

الصورة 4

دخلوا الأطفال للفسم
في الحلقة حكى مراد للمعلمة قصة الشجرة اللي فقدت لوراق
قالت المعلمة: في فصل الخريف كتفقد الأشجار لوراق
مراد رد عليها: لكن، واش لوراق كيطيحوا في مرة وحدة، في
واحد الليلة؟
جاوبت المعلمة أو قالت: حدث ها دشي، بسبب الريح لقوية
يوكلين يدات كتضحك أو قالت: سمعتي! واش داكشي اللي قلت
كدوب؟
المعلمة سألت: واش هاد الشجرة اللي كتكلموا عليها بعيدة من
المدرسة؟
نورة جاوبتها: لا، الشجرة قريبة من المدرسة
من بعد تمشوا نشوفوها، ردت المعلمة

الصورة 5

في وسط النهار اتجهت المعلمة مع الأطفال للشجرة العريانة
قالت المعلمة: في فصل الخريف كتفقد الأشجار لوراق
لكن مشي في يوم واحد
كل مرة كيطيحوا شوي د لوراق
لكن إذا نفخ الريح قوي بزاف، يمكن تفقد الشجار أوراقها في
مرة واحدة
بعد ذلك، كتصبح الشجرة عارية من لوراق
في العام المقبل، في الوقت اللي يبدأ فصل الربيع
غيكبروا لوراق جداد خوضر

Bijlage 1 Arabische teksten

مراد سال واش ترجعوا لهذا المكان باش نشفوا الشجرة
بأوراقها الخضراء.
ردت المعلمة إن شاء الله
لكن، ديا حنا في فصل الخريف
بالله نجمعوا لوراق اللي طاحوا من الشجرة، باش نزينوا القسم

Bijlage 2

Getranscribeerde teksten

Standaard Arabische teksten

Uit% Al-Fuv;aa# al-juz' al-]aanii (al-Fuv;aa deel 2)

Al-'a;laam

Kullu-naa na;lumu\$ bao,u-naa yu;ibbu al-'a;laam ;iinamaa takuunu 'a;laamu-hu jamiila saoiida mumtioa\$ bao,u-naa al-'aaxar laa yu;ibbu al-'a;laam\$ li'anna 'a;laama-hu takuun muxiifa mufzioa#

Yakuunu nawmu-naa murii;an jiddan\$;iinamaa takuun 'a;laamunaa saoiida! Wa yakuunu al-nawm mutoiban ;iinamaa takuunu 'a;laamunaa muxiifa!

Na;lumu bi-al-laoibi\$ wa bi-kull al-'ashyaa' al-jamiila^ li'anna-naa fii nahaari-naa oamilnaa bi-jiddin\$ wa darasnaa bi-'ijtihaad\$ wa laoibnaa bi-;ubb wa taoaawun#

Wa na;lumu bi-al-'ashyaa' payr al-jamiila\$;iinamaa natakaasalu\$ wa nuhmilu duruusa-naa\$ wa nasii'u 'ilaa payrinaa#

'Ahamm shuruu. al-vi;;a

Al-ooada hiya al-shay' 'alla[ii yatakarraru oamalu-hu marraat wa marraat\$ wa 'ilay-ka bao, al-ooadaat al-vi;iyya% 'ilbis ;i[aa'an murii;an^ qif muntaviba al-qaama#

Al-na/aafa bi-jamiio 'anwaaoi-haa tusaaoidu oalaa ;if/ vi;;ati-ka jayyidan^ fa-ista;imm ka]jiran\$ wa 'apsil yaday-ka qabla al-'akli wa baoda-hu#

'Inna la-ka u[unayni wa oaynayni yastamirraani maoa-ka .uula ;ayaati-ka^ fa-;aafi/a oalay-himaa ka-kanzin^ ijlis fii ,aw'in jayiddin oinda al-qiraa'a#

Wa oindamaa takuunu pa,baana\$ aw payra mustarii;i al-baali\$ fa-'inna jisma-ka laa yumkinu 'an takuuna mustarii;an fa-kun muhtahijan\$ fa-haa[aa huwa 'ahammu shar.in min shuruu.i al-vi;;a#

'Aodaa' al-'asnaan wa 'avdiqaa'u-haa

Min bayna 'ak]ar 'amraa, al-'asnaan 'intishaaran wa xaavva bayna al-'a.faal al-tasawwus\$ aw ;uduuj al-takahhufaat fii al-'asnaan#

Bijlage 2 Getranscribeerde teksten

Wa al-'ashyaa' 'allatii tusabbibu tasawwus al-'asnaani 'aw al-takahhufaat nusammi-haa 'aodaa' al-'asnaan^ wa hiya kajiira wa 'ak]aru-haa 'intishaaran al-mashruubaat al-mu]allaja\$ wa al-'ik]aaru min 'akli al-;aluw\$ wa 'istiomaalu oiidaani tasliiki al-'asnaan# 'Ammaa 'avdiqaa' al-'asnaani 'allatii tusaoidu oalaa baqaa' al-'asnaan saliima\$ hiya% al-fawaakih\$ wa al-xa,rawaat\$ wa al-laymuun\$ wa al-sanuun\$ wa al-maa'# Ijoal .abiib al-'asnaan yaf;avu 'asnaana-ka marra fii al-sana\$ 'i[min al-sahl 'ivlaa; talaf vapiir\$ qabl 'an tuvbi;a talafan kabiiran#

Mara, Fariida

{aata yawmin 'avba;at Fariida mu;marra al-wajnatayni\$ oaaliya al-tanaffus^ fa-jaa'at 'ummu-haa wa wa,aoat yada-haa oalaa ra'as Fariida\$ wa qaalat la-haa% ya/haru 'anna-ki marii,a bi-sababi baqaa'i-ki al-baari;a fii al-shams! [ahabat al-'umm wa 'a;,arati al-.abiib\$ fa-fa;ava qalb Fariida bi-al-sammaaoa\$ wa qaasa ;araarata-haa bi-al-mi;raar# qaala al-.abiib li-Fariida% laa taquumii al-yawm min al-sariir\$ wa paddan tata;assanu vi;;atu-ki\$ wa yumkinu-ki 'an taquumaa wa taloabii# Jumma kataba la-haa wavfa al-dawaa' wa fii al-yawm al-taalii qaamat Fariida wa laoibat ka'anna-haa lam takun marii,a#

Al-.aoaam yabnii jisma-ka

Yabnii jismu-ka al-'asnaan\$ wa al-shaoar\$ wa al-'a/aafiir 'ay,an^ wa ya;taaju li-'anwaaoin muxtalifatin min al-.aoaam li-binaa' 'ajzaa'i-hi al-oadiida\$ wa yuvbi;u murii;an li-taoiisha fii-hi# wa haa]ihi hiya al-'a.oima 'allatii tusaoidu oalaa numuwwi al-jism% al-xu,ar\$ wa al-fawaakih\$ wa al-la;m\$ wa al-samak\$ wa al-bay, wa al-laban\$ wa al-jubn\$ wa al-xubz# bao, al-.aoaam yusaoidu oalaa numuww oi/aami-ka wa oa,alaati-ka wa jamiio ajzaa' al-jism al-oadiida# wa bao, al-.aoaam yu[fi'u jisma-ka\$ wa bao,u-hu yustahlaku oindamaa tajrii 'aw taomalu 'aw taloabu#

Al-saaoa

Daqqati al-saaoa qaa'il% al-shams wa al-qamar wa al-'insaan 'ay,an\$ yanaamuuna wa yastayqi/uuna bi-'amrin min oqaarib-ii\$ wa kull shay' sa-yatawaqqafu oan al-;araka 'i[a takassarat 'aw tawaqqafat# wa [aat masaa'in laffa vaa;ibu al-saaoa ;alazuuna-haa bi-quwwa\$ fa-'inqa.aoat 'awvaalu-hu\$ tawaqqafati al-saaoa wa hiya taquul% la-qad 'intahaa kullu shay'^ lan tushriqa al-shams baoda 'al'aan 'abadan^ wa lan yantahii al-layl baoda 'al'aan 'abadan# laakin al-layla [ahaba wa al-shams 'ashraqat\$ yaa laki min mapruura 'ayyatu-haa al-saaoa\$ inna-ki tushiiriina 'ilaa al-zaman faqa. wa lan tatawaqqafa al-;ayaa min ajli-ki#

Uit% Al-Fuv;aa\$ al-juz' al-raabio (al-Fuv;aa deel 4)

Al-haarib

Kariha Fariid madrasata-hu\$ fa-haraba min-haa]alaa]a 'ayyaam mutataaliya^ wa lammaa xashiya 'an yaktashifa 'abuu-hu 'ilay-hi mudiir al-madrassa\$ qarrara 'an yahruba min al-bayt 'ay,an#

wa fii al-vabaa; al-baakir paadara al-bayt\$ wa mashaa yantaqilu min shaario 'ilaa shaario\$ yushaahidu al-mataajir tafta;u 'abwaaba-haa\$ wa al-naas yasraouuna 'ilaa 'aomaali-him\$ wa al-talaamii['ilaa madaarisi-him\$ huwa wa;da-hu bi-laa oamalin wa laa diraasatin#

qa,aa waqtan .awiilan fii al-sayr\$ fa-'axa[a yashouru bi-al-taoabi wa al-juuoi^ wa vaara yu;issu bi-]iqli ma;fa/ati-hi\$ wa 'irtixaa' 'a.raafi-hi^ wa 'iltafata 'ilaa al-manaazil fa-raa'a al-'anwaar tas.aou min nawaafi[i-haa\$ fa-'a;assa bi-rapbatin shadiidatin li-al-nawm\$ fa-

Bijlage 2 Getranscribeerde teksten

laaja'a 'ilaa madxal oimaara wa tamaddada hunaaka mutawassidan ma;fa/ata-hu^ wa laakinna-hu kaada yupmi,u oaynay-hi\$;atta faaja'a-hu ;aarisu al-oimaara\$ wa .arada-hu qaa'ilan% 'uxruj min hunaa\$ 'a laysa la-ka baytun ya'wii-ka# saaoata-haa oarifa Fariid fa,la al-bayti\$ wa 'anna-hu bi-duuni baytin yaouiishu ka-al-kalbi al-,aalli^ wa qaala fii nafsi-hi% yajibu 'an 'aouuda\$ maa al-faa'ida min 'an 'uvbi; waladan mutasakkioan\$ yamshii fii al-.uruqaat\$ wa yanaamu oalaa al-raviifi!

Rakiba Fariid ;aafila 'awvalat-hu 'ilaa bayti-hi^ fa-wajada 'umma-hu tanta/iruhu oalaa baabi al-shuqqa\$ fa-'alqaa bi-nafsi-hi bayna [iraoay-haa baakiyan# wa qaala wa huwa yashhaqu% saami;ii-nii yaa 'umm-ii\$ ana naadimun! 'Ayna 'ab-ii@ 'ajaabat-hu 'ummu-hu daamioa al-oaynayni% la-qad xaraja min al-oavri yab;a]u oan-ka# wa naama Fariidun tilka al-layla\$ wa huwa yu;issu bi-shawqin kabiirin 'ilaa madrasati-hi wa 'avdiqaa'i-hi#

Fii bayti-naa fa'r

Kunnaa jaalisiina fii ;ujra al-.aoam nanta/iru al-oashaa'^ wa faja'tan daxala oalay-naa fa'run musrioan ka-al-vaaruux fa-qafaztu min 'amaam 'umm-ii\$ wa vi;tu% fa'run! Fa'run! Wa waqafa al-jamiiou ka-'anna-hum yura;;ibuun bi-,ayf jadiid wa vaa;uu% 'ayna@ 'ayna@

Wa 'ashartu 'ilaa ta;t al-muttaka' fa-za;za;a-hu waalid-ii\$ wa 'asraoat waalida-tii fa-'a;arat minfa,a sijaadin^ wa maa kaada al-fa'r al-ramaadii ya/haru ;atta 'inhaala oalay-hi waalid-ii bi-al-,arb^ wa laakinna-hu haraba 'ilaa al-ma.bax duuna 'an yuvaaba bi-suu'#

Wa tabionaa-hu 'ilaa hunaaka\$ wa 'axa[naa nab;a]u wa nab;a]u^ wa 'axiiran wajadnaa-hu xalfa mawqid al-paaz^ wa marratan 'uxra inhaala al-,arb oalay-hi\$ wa laakinna-hu 'ista.aaao 'an yahruba 'ilaa al-xarij duuna xasaa'ira#

Jalasnaa fii al-bahwa natanaaqashu wa na,aou al-xu.a.a li-al-qa,aa' oalaa al-oaduww^ wa al-pariibu 'anna-nii kuntu 'u;issu bi-al-ishfaaq oalay-hi^ faqad kunnaa xamsatan ,iddan waa;idan\$ waa;idan vapiiran miskiin^ li-haa[a 'axa[tu 'udaafiou oan-hu\$ wa 'u.aalibu bi-al-qab, oalay-hi wa 'i.laaqihi#

Wa daarat munaaqasha bayn-ii wa bayna 'ab-ii oan oaduwwi-naa al-vapiiri^ fa qaala 'ab-ii% law 'anna haa[a al-fa'ra qara,a la-ka qamiivan aw kitaaban\$ 'a laa tu.aalibu bi-qatli-hi@ fa'ajabtuhu bi-;amaasatin% 'abadan\$ lan 'u.aalibu bi-qatli-hi! Li'anna-hu 'aozalu laa yasta.iiou al-difaaao oan nafsi-hi!

Wa taoashshaynaa wa nimnaa wa taraknaa ,ayfa-naa rapm 'anfi-naa yasra;u fii al-bayt#
Wa 'istayqa/naa fii al-vabaa;\$ wa oaada al-;adii]u oani al-fa'ri^ wa baoda al-'if.aari\$
[ahabtu 'ilaa viwaani malaabisii li-artadii sutra-tii al-vufiya^ fa-wajadtu al-fa'r qad
qara,a-haa\$ wa taraka fii-haa]aqban fi ;ajm kaff-ii^ wa duuna waoii wajadtu nafs-ii
'avii;u% laa budda min qatli al-fa'r! Wa a;,artu mivyada bi-haa qi.oa jubnii\$ wa wa,aotu-
haa ta;t al-viwaan wa marra nivfu saaoatin wa na;nu nanta/iru al-natiija^ wa 'axiiran
samionaa vawt al-mivyada tu.biqu oalaa al-fa'ri^ wa 'axrajtu al-mivyada\$ fa'i[aa
bioaduuw-ii al-ramaadii al-vapiiri qad faaraqa al-;ayaat\$ wa oaada al-salaamu 'ilaa al-
bayti#

Marokkaans-Arabische teksten

Uit% Silsil al-lupa dyaali^ al-daarija al-mapribiya% al-juz' al-taanii

S-sfer

Kaanet zmaan waa;id al-sekka dyaal al-traan bijanb waa;id al-paaba#
*Kaan kaa-yadawwuz kul nahaar ola haad al-paaba waa;id al-traan k;el
mniin kaa-yakuun paadii men al-qarya li-l-madiina#*
;ubbaat al-;iiwaanaat dyaal al-paaba al-traan bezzaaf#
mniin al-traan kaan kaa-yeqarrib men al-paaba kaan kaa-yevfer bi-al-vfaara dyaalu-h
baash yxallii-hum yaorefuu belli raah jaay% .uuu!
Men beod daak al-shii kaatarrii al-;iiwaanaat l-;duud al-paaba#
Kaa-yshiiruu liih al-qaniyaat bi-wednii-hum wa al-senaajib b-dyuul-hum baash kaa-
yre;;ebuu bi-h#
;etta al-zuhur kaa-yshiiruu li-h bryuushum wa al-.yuur kaa-y;aawaluu yejrii moaa-h#
wa kaan al-traan kaa-ydawwuz wa yekmil .riiqa bi-fer;a wa nashaa. wa huwa kaa-ya.uu.
wa kaa-yevfer wa kaa-yлуу; fii duxxaan-eh#
waa;id al-nhaar qaal al-praab al-k;el meo raas-eh% “aana oyyiit men vdaao haad al-
traan#”
;iit al-paribaat oend-hum vuut qbii;\$ vaa;ebnaa al-praab maa oaajeb-eh-sh vuut al-traan#
Men beod mshaa oend al-traan wa qaal lu% “raah maa kaa-nebpiiw-sh vuut-ek wa ;bes
men al-tevfaar#”
Haad al-shii .leo zaoaaf al-traan bezzaaf wa qaal% “kunt kaa-n,enn belli kaa-yu;ibbu-
nii#”

Bijlage 2 Getranscribeerde teksten

mniin wvel al-yuum al-taalii l-janb al-paaba bpaa y.uu. kiif kaan kaa-ydiir diima\$ wa huwa yetfekker daak al-shii llii qaal-u al-praab wa huwa ye;bes men muur waa;id al-ta.wii.a qviira#

Beod-ha bqa paadii beshwiya\$ beshwiya bezzaaf baash ;etta waa;id maa yesmeoh% “baaf baaf baaf#”

walaakin al-;iiwanaat d al-paaba oerefuu belli al-traan kaan daayez men al-duxaan dyaal-hu wa jarraaw li-oend-h walaakin kaanuu muo.liin#

al-traan kaan paadi metteqel bezzaaf ;etta wvel li-l-madiina muo.l bezzaaf daak al-shii qelleq al-muhandisiin wa bdaaw y,ennuu waash al-traan xaasir walaakin al-traan kaan moe..el bezzaaf ola ;eqqash kaan paadi bi-al-shwiya bezzaaf# Fii al-yuum al-taalii ma .uu.-sh al-traan fii xe.ra mniin wvel li-al-paaba wa qaal% “olaash paa-nemshii gaa mniin maa neqdesh n.uu. wa mniin maa neqde-sh nshuuf al-;iiwanaat fii al-paaba\$ maa nemshii-sh gaa#”

wa bqaaw al-naas fii al-madiina kaa-yetesennaaw al-traan llii ma wvel-sh#

wa qaaluu al-muhandisiin% “haad al-shii kaan waa,i; men al-baari;\$ raah kaa-ykuun piir xaasir#”

jaabuu waa;id al-raas dyaal shii traan jdiid wa jruu al-traan li-l-madiina wa qarraruu baash yaqlibuu-h al-yuum al-taalii#

fii nefs al-weqt daaruu al-;iiwanaat dyaal al-paaba ijtimaa baash yatanaaqishuu wa qaaluu meo raasi-him% “tawa;ishnaa al-traan\$ shnu xevvnaa ndiiruu@”

wa puutaat al-.yuur wa kaanuu ;aziiniin ola ;eqqash ,ennuu belli al-traan paa,ib oelihim# Mniin shaaf al-praab al-k;el maa wqeo\$ oaref belli daar xe.’ kbiir wa qaal% “kaa-nshuuf belli bi-al-vi;; kaatu;ibbuuh\$ walaakin raanii qult la-hu baash maa yebqaa-sh y.uu. gaa# piir maa ta;zinnu-sh\$ ana paadi nemshii l-oendu-h wa nquul la-hu bi-nefsii#”

Wa .aar men al-paaba ;etta al-madiina blaa maa yuuqif# Mniin wvel li-oend al-traan qaal la-hu% “’aa oaziizii al-traan\$ raanii oeyyaan bezzaaf walaakin raanii jiit li-oend-ek baash ne.leb al-simaa;a#

Shuuf\$ raanii .ert bi-al-zurba bezzaaf oela ;eqqash gaa llii fii al-paaba kaa-y;ebbuuk# Raahom ;zaan oela ;qaash maa bqiit-sh kaa-tadawwuz fii xe.ra#”

Mniin smeo al-traan al-k;el haad al-kalaam fre; bezzaaf wa qaal% “siir wa quul la-hum belli pa-ndawwuz pdaa#

Al-nhaar al-aaxar al-muhandisiin jaaw# Maa qedruu yalqaaw ;etta shii ;aaja xaasira fii al-traan#

taxellouu bezzaaf wa ,ennuu belli yemken al-traan xevv-ha al-ziit# wa haadaak al-shii oelaash fiolan daaruu la-hu al-ziit mezyaan wa daaruu-haa oelaa al-sekka#

al-traan msha li-al-paaba bi-al-zurba# mniin wvel zeqq bi-vuut oaalii% .uuu.! al-sinjaabaat wa al-araanab wa al-.yuur bqaaw kaa-yejriiw oend al-traan# al-traan mshaa wa huwa kaa-yesuu. al-duxaan dyaal-hu fii al-simaa’ wa huwa fer;aan# haadaak al-nhaar qder yewvel li-l-madiina fii al-weqt niishaan# maa oemmer-hu xser merra uxra#

Uit% Trias\$ bernaamij al-anshi.a al-lupawiya li tanmiya al-lupa al-avliya oend al-a.faal
al-mapraariba

R-reod

Faaqet Yuukliin fii wes. al-liil u hiya maxluuoa katesmeo v-vuut dyaal al-reod#
Al-biit dyaal-ha merra ka-ykuun ma,wii u merra uxra ka-ykuun mu/aalim bisabab al-berq
u r-reod
sheoret Yuukliin bishwiya d al-xuuf
;etta al-rii; ka-yenfix biquwa (taqliid vuut al-rii;) Yuukliin bqat ka-tfekkiri fii haa[a al-rii;
l-qawii
al-rii; al-qawii yemken ysebbeb fii ;awadi] kajjiira
therres shii ;aaja wallah ya.ii;uu ishjaar
'u haka[a bqaat katfekkiri ### ;etta .aa;et (rejeot) fii al-neoas#

Bqaat Yuukliin naaosa ;etta avba; al-;aal#
naa,et men l-fraash baash testeoid temshii li-l-madrasa
xerjat temshii li-l-madrasa\$ fii al-.ariiq teltaqii bi-Mraad u Nuura sa'alat-hum% "waash
smeotuu r-reod u al-rii; lqawii haa[ihi al-liila@]"
redd olii-haa Mraad u qaal% "laa\$ ana maa smeot waalu# kunt paariq fii al-neoas#
ka[aalik ana maa smeot ;etta ;aaja\$ a,aafet Nuura#
Nuura maa vedqet-sh li-kelaam dyaal Yuukliin#
'U ,ennet belli hiya piir kataxribq\$ u maa kaan laa rii; wa laa reod haa[ihi al-liila#
'U ziyaada oela [aalik\$ "Yuukliin" diima kate;ekkii ;awaayej maa weqo-sh fii na/r (raay)
Nuura#
Fii al-.ariiq li-l-madrasa laa;a/ Mraad shii ;aaja u qaal% haa[ihi al-shajara maa oendhaa-
sh el-wraaq!
Kul-hum .aa;uu\$ pariib haa[ihi al-shay'
Al-baari;\$ maa kaanet al-shajara oeryaana u al-yuum vbe;t blaa wraaq!
Nuura reddet% kifaash wqeo haad shii b-seroa@
Haa[a al-shay' maa bpaa-sh yetfehm lii#
Yuukliin reddet oelii-haa% 'ana oarifaa al-sabab al-sabab huwa 'an fii al-liil kaan al-rii;
qawii bezzaaf\$ u .iir l-waraaq ana ka-nquul al-;aqiiqa\$ ma-shii kduub#

Dexluu al-'a.faal li-l-qism# Fii al-;alqa ;ekaa Mraad li-l-muoallima qivva al-shajara llii
feqdet l-waraaq qaalet al-muoallima% fii fevl al-xariif ka-tefqid al-ashjaar l-waraaq#
Mraad redd oeliihaa% laakin\$ waash l-waraaq ka-y.ii;uu fii merra wa;da\$ fii waa;id al-
liila@

Bijlage 2 Getranscribeerde teksten

Jaawabet al-muoallima 'u qaalet% ;de] haad shii\$ bisabab al-rii; l-qawiya# Yuukliin bdaat kate,;ik 'u qaalet% semoetii! Waash daakshii Ilii qelt kduub@

Al-muoallima saa'elt% waash haad al-shajara Ilii ka-tkellamuu oelii-haa beoiida men al-madrasa@

Nuura jaawebet-haa% laa\$ al-shajara qriiba men al-madrasa# Men beod nemshuu nshuufuuhaa\$ reddet al-muoallima#

Fii wes. al-nhaar 'ittajahat al-muoallima meo al-a.faal le-l-shajara al-oeryaana# Qaalet al-muoallima% fii fevl al-xariif katafqed al-ashjaar l-waraaq laakin mshii fii yuum waa;id#

Kull merra ka-y.ii;uu shwiya d l-waraaq#

Laakin 'i[a nfex al-rii; qawii bezzaaf\$ yemken tefqed al-shijaar awraaq-haa fii merra waa;ida#

Beod [aalik\$ ka-tevbi; al-shajara oaariya men l-waraaq fii al-oaam al-maqbil\$ fii al-weqt illii yebdaa fevl al-rabii# Pa-yekberuu l-waraaq jadaad xuu,ar#

Mraad saa'il% waash nerjeouu li-haa[a al-makaan baash nshuufuu al-shajara bi-'awraaq-ha al-xu,ra@

Reddet al-muoallima% 'in sha' 'allah laakin\$ daba ;naa fii fevl al-xariif#

Bijlage 2 Getranscribeerde teksten

Bijlage 3

Woordenlijst lexicale analyse

Analyse teksten uit al-Fuv;aa deel 2 (Standaard Arabisch)

Woord	N	Contrastief	Niet-contrastief	Niet-contrastief met een andere vorm
wa	59		x	
-ki	20		x	
sinn	11		x	
bi	10		x	
haa	10		x	
kaana	10		x	
naa	9		x	
li	9		x	
hu	8		x	
min	8		x	
fa	8		x	
;ulm	7		x	
oalaa	7		x	
fii	7		x	
'aw	6		x	
ba0,a	6		x	
jism	6		x	
shay'	6			x
hiya	5		x	
saa0a	5		x	
'an/'anna	4		x	
'alla[ii	4	x		
kull	4		x	
laoiba	4		x	
saa0ada	4		x	
shams	4		x	
tawaqqafa	4		x	
.aoaam	4		x	
;iinamaa	4		x	
va;;a	4		x	
'avba;a	3	x		
ba0da	3		x	
Woord	N	Contrastief	Niet-contrastief	Niet-contrastief met een andere vorm
'ilaa	3		x	
'inna	3	x		

Bijlage 3 Woordenlijst lexicale analyse

jamiil	3		x	
lan	3	x		
marra	3		x	
murii;an	3		x	
shar.	3	x		
yawm	3		x	
qaala	3		x	
qaama	3		x	
oindamaa	3	x		
paara	3	x		
oamila	3		x	
;alama	3		x	
.abiib	3		x	
'ak]ar	2		x	
'akl	2			x
oaada	2		x	
mustarii;	2	x		
muxiif	2			x
nawm	2		x	
numuww	2	x		
nawo	2		x	
oadiid	2		x	
oaduu	2		x	
al'aan	2		x	
-ii	2		x	
'intahaa	2		x	
jamiio	2		x	
'ahamma	2			x
'ashraqa	2			x
'ay,an	2	x		
bayna	2		x	
banaa	2		x	
'i[a	2			x
baqaa'	2		x	
fa;ava	2		x	
haa[aa	2			x
fawaakih	2		x	
Woord	N	Contrastief	Niet-contrastief	Niet-contrastief met een andere vorm
;ayaa	2			x
juz'	2		x	
laa	2	x		
ka]iir	2			x
qabl	2		x	
saoiid	2		x	

Bijlage 3 Woordenlijst lexicale analyse

takahhuf	2	x		
yad	2		x	
'amkana	2		x	
tasawwus	2			x
'umm	2		x	
vadiiq	2		x	
jayyid	2	x		
layla	2		x	
li'anna	2		x	
mara,	2		x	
marii,	2		x	
[aat	2	x		
[ahaba	2	x		
'a;abba	2		x	
'abadan	2	x		
,aw'	1		x	
/ahara	1			x
/ufuur	1			x
.aoim	1		x	
.ifl	1		x	
.uul	1		x	
;aafi/a	1			x
;alazuun	1	x		
;alwaa	1		x	
;araara	1		x	
;araka	1		x	
;i[aa'	1	x		
;if/	1	x		
;ubb	1		x	
;udu]	1			x
]umma	1			x
'a;,ara	1		x	
'aaxar	1		x	
Woord	N	Contrastief	Niet-contrastief	Niet-contrastief met een andere vorm
'adfa'a	1			x
'ahmala	1	x		
'ayyat	1		x	
'ammaa	1		x	
'amr	1		x	
'ashuura	1	x		
baal	1		x	
baari;a	1		x	
bay,	1		x	
bi-sabab	1			x

Bijlage 3 Woordenlijst lexicale analyse

bi-jiddan	1			x
binaa'	1			x
daqqa	1		x	
dars	1		x	
dawaa'	1			x
jaa'a	1			x
faqa.	1		x	
humaa	1	x		
huwa	1		x	
'i;taaja	1		x	
'ijtihaad	1		x	
'ikjaar	1	x		
'inqa.aoa	1			x
'intishaar	1	x		
'intashara	1	x		
'ista;amma	1			x
'istahlaka	1	x		
'istamarra	1	x		
'istayqa/a	1	x		
'istiomaal	1		x	
'ivlaa;	1		x	
jalasa	1			x
jaoala	1	x		
jaraa	1		x	
jiddan	1		x	
jubn	1		x	
ka'anna	1	x		
kabiir	1		x	
Woord	N	Contrastief	Niet-contrastief	Niet-contrastief met een andere vorm
kanz	1	x		
kataba	1		x	
la;m	1		x	
laakin	1		x	
laban	1	x		
labisa	1		x	
laffa	1	x		
lam	1	x		
laoib	1		x	
qad	1	x		
laymuun	1		x	
maa'	1		x	
maoa	1		x	
mapruur	1	x		
masaa'	1		x	

Bijlage 3 Woordenlijst lexicale analyse

mashruuba	1			x
mi;raar	1	x		
min 'ajl	1		x	
mu;marra	1	x		
mu]allaja	1	x		
mubtahij	1	x		
mufzioan	1	x		
mumtioan	1	x		
muntavib	1	x		
mutoib	1			x
muxtalif	1		x	
na/aafa	1			x
naama	1		x	
naas	1		x	
nahaar	1		x	
oa/m	1			x
oa,ala	1		x	
oaasha	1		x	
oan	1		x	
oaqrab	1		x	
oayn	1		x	
oiid	1		x	
pa,baan	1		x	
padan	1		x	
Woord	N	Contrastief	Niet-contrastief	Niet-contrastief met een andere vorm
pasala	1		x	
qaa'il	1		x	
qaama	1		x	
qaasa	1	x		
qalb	1		x	
qamar	1		x	
qiraa'a	1			x
quwwa	1		x	
ra'as	1		x	
sa	1	x		
sabbaba	1	x		
sahl	1			x
saliim	1		x	
samak	1	x		
sammaaoa	1	x		
sammaa	1		x	
sana	1		x	
sanuun	1	x		
sariir	1		x	

Bijlage 3 Woordenlijst lexicale analyse

shaoara	1		x	
taalii	1			x
ta;assana	1			x
takaasala	1		x	
takarrara	1			x
takassara	1		x	
talaf	1	x		
tanaffus	1	x		
taoaawun	1		x	
tasliik	1	x		
'u[un	1			x
vaa;ib	1		x	
vapiir	1		x	
vi;;iya	1		x	
wa,aoa	1	x		
wajna	1	x		
waqafa	1		x	
wavfa	1	x		
wavl	1			x
Woord	N	Contrastief	Niet-contrastief	Niet-contrastief met een andere vorm
xa,rawaat	1			x
xaavva	1		x	
xu,ra	1		x	
xubz	1		x	
zaman	1		x	

Bijlage 3 Woordenlijst lexicale analyse

Analyse teksten uit al-Fuv;aa deel 4 (Standaard Arabisch)

Woord	N	Contrastief	Niet-contrastief	Niet-contrastief met een andere vorm
wa	56		x	
hu	37		x	
bi	17		x	
fa	15	x		
'ilaa	14		x	
-ii	11		x	
fii	11		x	
fa'r	10		x	
'an/'anna	10	x		
oalaa	9		x	
haa	9		x	
bayt	9		x	
min	9		x	
li	7		x	
-naa	5		x	
oan	5		x	
madrassa	4		x	
wajada	4		x	
'a;assa	4			x
duun	4		x	
haraba	4		x	
ki	4		x	
laa	4	x		
'umm	4		x	
qad	4	x		
'ab	4		x	

Bijlage 3 Woordenlijst lexicale analyse

nafs	4		x	
oaada	3		x	
naama	3		x	
oaduuw	3		x	
hum	3		x	
hunaa/hunaaka	3		x	
huwa	3		x	
'inta/ara	3			x
vaa;a	3	x		
vapiir	3		x	
'axa[a	3			x
Woord	N	Contrastief	Niet-contrastief	Niet-contrastief met een andere vorm
'ayna	3	x		
ba;a]a	3			x
bayna	3		x	
laakinna	3		x	
mivyada	3	x		
qaala	3		x	
qatl	3		x	
-ka	3	x		
.aalaba	3		x	
mi;fa/a	2		x	
maa	2	x		
marra	2		x	
mashaa	2		x	
'a;,ara	2	x		
-nii	2		x	
oamal	2		x	
oayn	2		x	
shaario	2		x	
saaoa	2		x	
qara,a	2	x		
ramaadii	2		x	
ta;t	2		x	
taraka	2		x	
vabaa;	2		x	
viwaan	2	x		
waa;id	2		x	
waalid	2		x	
xaraja	2		x	
wa,aoa	2		x	
oimaara	2		x	
'axiiran	2		x	
baab	2		x	

Bijlage 3 Woordenlijst lexicale analyse

kaada	2	x		
'ajaaba	2			x
,arb	2		x	
;atta	2		x	
'inhaala	2	x		
'ista.aaoa	2	x		
haa[a	2			x
Woord	N	Contrastief	Niet-contrastief	Niet-contrastief met een andere vorm
,ayf	2		x	
,aall	1	x		
/ahara	1			x
,iddan	1		x	
.aoaam	1		x	
.arada	1		x	
.araf	1		x	
.awiil	1		x	
.urqa	1		x	
;aafila	1	x		
;aaris	1	x		
;adii]	1			x
;ajm	1	x		
;amaasa	1			x
;ayaa	1			x
;ujra	1	x		
[ahaba	1	x		
[iraao	1			x
]alaa]a	1			x
]aqb	1			x
]iql	1			x
'a.baqa	1	x		
'abadan	1	x		
'amaam	1	x		
'ana	1		x	
'anf	1			x
'apma,a	1	x		
'ashara	1	x		
'asraoa	1	x		
'avaaba	1	x		
'avba;a	1		x	
'aw	1		x	
'awaa	1	x		
'awvala	1			x
'axraja	1			x
'ay,an	1	x		

Bijlage 3 Woordenlijst lexicale analyse

baakii	1		x	
baakir	1		x	
bahw	1	x		
Woord	N	Contrastief	Niet-contrastief	Niet-contrastief met een andere vorm
baod	1		x	
daafaoa	1		x	
daamioa	1		x	
daara	1			x
daxala	1		x	
difaaoa	1		x	
diraasa	1		x	
fa,l	1		x	
faa'ida	1		x	
faaja'a	1	x		
faaraqa	1	x		
faja'tan	1		x	
haarib	1		x	
'i.laaq	1	x		
'i a	1		x	
'if.aar	1			x
'ifta;a	1		x	
'iktashafa	1	x		
'iltafata	1	x		
'intaqala	1		x	
'irtada	1	x		
'irtixaa'	1		x	
'ishfaaq	1	x		
'istayqa/a	1	x		
jaalis	1			x
jadiid	1		x	
jalasa	1			x
jamiou	1		x	
jubn	1		x	
juuo	1		x	
kabiir	1		x	
kaff	1	x		
kalb	1		x	
kariha	1		x	
kitaab	1		x	
laa budda	1		x	
laja'a	1	x		
lammaa	1	x		
lan	1	x		

Bijlage 3 Woordenlijst lexicale analyse

Woord	N	Contrastief	Niet-contrastief	Niet-contrastief met een andere vorm
laqaa	1		x	
law	1	x		
layla	1		x	
laysa	1	x		
li'anna	1		x	
ma.bax	1		x	
madxal	1		x	
malaabis	1		x	
manzil	1		x	
matjar	1	x		
mawqid	1	x		
minfa,a	1	x		
miskiinin	1	x		
mudiir	1		x	
munaaqasha	1	x		
mutasakkio	1	x		
mutataaliya	1	x		
mutawassid	1	x		
muttaka'	1	x		
na;nu	1			x
naadim	1			x
naafi[a	1	x		
naas	1		x	
natiija	1		x	
nawm	1		x	
nivf	1			x
nuur	1	x		
oaasha	1		x	
oarafa	1		x	
oashaa'	1			x
oavr	1		x	
oazala	1	x		
paadara	1		x	
paaz	1			x
pariib	1		x	
qa,aa	1		x	
qa,aa'	1	x		
qaa'il	1		x	
qab,	1		x	
Woord	N	Contrastief	Niet-contrastief	Niet-contrastief met een andere vorm
qafaza	1	x		
qamiiv	1		x	

Bijlage 3 Woordenlijst lexicale analyse

qarrara	1		x	
qi.oa	1		x	
ra;;aba	1		x	
raa'aa	1	x		
rakiba	1		x	
rapba	1		x	
rapm	1		x	
raviif	1		x	
sa.aoa	1	x		
saama;a	1			x
sajjaada	1	x		
salaam	1		x	
samioa	1		x	
sara;a	1	x		
saruoa	1	x		
sayr	1	x		
shaahada	1	x		
shadiid	1	x		
shahaqa	1	x		
shaoara	1		x	
shawq	1	x		
shuqqa	1	x		
sutra	1	x		
suu'	1	x		
tabioa	1		x	
talmii[1			x
tamaddada	1			x
tanaaqasha	1		x	
taoab	1		x	
taoashshaa	1	x		
tilka	1	x		
uxra	1		x	
vaara	1	x		
vaaruux	1	x		
vadiiq	1		x	
vawt	1		x	
vufii	1		x	
Woord	N	Contrastief	Niet-contrastief	Niet-contrastief met een andere vorm
wa;dahu	1		x	
waalida	1		x	
wajaba	1	x		
walad	1		x	
waoy	1		x	
waqafa	1		x	

Bijlage 3 Woordenlijst lexicale analyse

waqt	1		x	
xaarij	1	x		
xalf	1	x		
xamsa	1		x	
xasaara	1			x
xashiya	1	x		
xu.a.	1			x
yawm	1		x	
za;za;a	1	x		

Analyse tekst uit al-lupa dyaali (Marokkaans-Arabisch)

Woord	N	Contrastief	Niet-contrastief	Niet-contrastief met een andere vorm
wa	41		x	
traan	27	x		
ka	27	x		
-hu	26		x	
li	20		x	
kaan	16		x	
bi	13		x	
qaal	13		x	

Bijlage 3 Woordenlijst lexicale analyse

paaba	13		x	
bezzaaf	11	x		
fii	11		x	
ma-sh	10	x		
mniin	10	x		
men	10		x	
hum	9		x	
raa	8		x	
belli	8	x		
dyaal	7	x		
haad/haadaak	7			x
-ii	7		x	
ola	7		x	
pa/paadi	7	x		
baash	7	x		
waa;id	7		x	
oend	7		x	
mdina	6		x	
shii	6			x
wevl	6		x	
msha	6		x	
daar	6	x		
;aywaan	6		x	
bqa	5		x	
.uu.	5	x		
;etta	5		x	
ja	5		x	
huwa	5		x	
laakin	5		x	
Woord	N	Contrastief	Niet-contrastief	Niet-contrastief met een andere vorm
maa	5		x	
praab	5		x	
-nii	5		x	
daaz	4	x		
nhaar	4		x	
gaao	4	x		
k;al	4	x		
;abb	4		x	
,enn	4		x	
vuut	4		x	
raas	4		x	
shaaf	4	x		
oalaa ;eqqash	4	x		
duxxaan	3		x	

Bijlage 3 Woordenlijst lexicale analyse

-ek	3		x	
-ha	3		x	
oeref	3		x	
naa	3		x	
muhandis	3		x	
moe..el	3		x	
moa	3		x	
jaa	3		x	
shwiya	3	x		
taalii	3		x	
beod	3		x	
daak	3			x
;izaan	3		x	
.ir	3		x	
xaasir	3		x	
yuum	3		x	
.aar	2		x	
'aaxar/'uxra	2		x	
bpaa	2			x
fer;aan	2		x	
nefs	2		x	
piir	2		x	
sekka	2		x	
ziit	2		x	
zurba	2	x		
Woord	N	Contrastief	Niet-contrastief	Niet-contrastief met een andere vorm
shar	2		x	
qder	2			x
qelleb	2		x	
weqt	2		x	
xe.ra	2	x		
xevv	2	x		
oelaash	2	x		
llii	2	x		
sinjaaba	2		x	
bijanb	2		x	
'ana	2		x	
;bes	2		x	
tsenna	1		x	
.leb	1		x	
.riiqa	1		x	
.leo	1		x	
;aawala	1		x	
;iit	1	x		

Bijlage 3 Woordenlijst lexicale analyse

;duud	1		x	
'arnab	1		x	
baari;	1		x	
bidaa	1		x	
blaa	1	x		
daayez	1	x		
diima	1		x	
diil	1			x
fiolan	1		x	
fer;a	1		x	
ijtimaao	1		x	
jaab	1			x
jdiid	1		x	
kbiir	1		x	
kalaam	1		x	
kmel	1		x	
kiif	1		x	
kull	1		x	
laa;	1		x	
lqa	1		x	
Woord	N	Contrastief	Niet-contrastief	Niet-contrastief met een andere vorm
merra	1		x	
mezyaan	1	x		
mteqqel	1		x	
muur	1	x		
naas	1		x	
nashaa.	1		x	
niishaan	1	x		
oaajeb	1		x	
oemmer	1		x	
oeyyaan	1		x	
oeziizii	1		x	
oyya	1		x	
paa,ib	1		x	
pariba	1		x	
pdaa	1		x	
puuta	1	x		
qelleq	1		x	
qanya	1		x	
qarra	1		x	
qerreb	1		x	
qarya	1		x	
qviir	1		x	
qbi;	1		x	

Bijlage 3 Woordenlijst lexicale analyse

re;;eb	1		x	
sfer	1		x	
smeo	1		x	
shii ;aaja	1	x		
shnu	1	x		
sar	1	x		
sima;a	1		x	
tfekker	1		x	
tanaaqisha	1		x	
tawa;;isha	1		x	
'axelleo	1	x		
tevfaar	1	x		
vaa;ib	1		x	
vfer	1		x	
vaffaara	1		x	
bi-al-vi;;	1	x		
Woord	N	Contrastief	Niet-contrastief	Niet-contrastief met een andere vorm
vidaao	1		x	
waa,i;	1		x	
waash	1	x		
wqef	1		x	
wqeo	1		x	
wvel	1		x	
wedn	1			x
xella	1		x	
x.e'	1		x	
yemken	1		x	
zmaan	1		x	
zaoaaf	1	x		
zeqq	1		x	
zher	1		x	

Bijlage 3 Woordenlijst lexicale analyse

Analyse tekst uit Trias (Marokkaans Arabisch)

Woord	N	Contrastief	Niet-contrastief	Niet-contrastief met een andere vorm
fii	20		x	
ka	19	x		
'u	14		x	
waraaq	13		x	
shajara	13		x	
li	13		x	
-haa	10		x	
rii;	9		x	
muoallima	8		x	
qaala	8		x	
qawi	7		x	
llii	6		x	
men	6		x	
redda	6		x	
kaana	6		x	
.aa;	6		x	
samio	6		x	
waash	5	x		
liil/liila	5		x	
oela	5		x	
reod	5		x	
bi	5		x	
-ii	5		x	
merra	5		x	
madrassa	5		x	
ma-shii	5	x		
dyaal/d	5	x		
haa[ihi	4			x

Bijlage 3 Woordenlijst lexicale analyse

'ana	4		x	
fevl	4		x	
shii ;aaja	4	x		
fqed	4		x	
laa	4	x		
maa	4		x	
laakin	4		x	
msha	4		x	
wa;da	4		x	
Woord	N	Contrastief	Niet-contrastief	Niet-contrastief met een andere vorm
;etta	4		x	
baash	3	x		
bqa	3			x
saa'ila	3		x	
haa[a	3			x
haad	3			x
xariif	3		x	
[aalik	3		x	
bezzaaf	2	x		
bdaa	2		x	
beod	2		x	
bi-sabab	2		x	
.ifl	2		x	
qism	2		x	
oeryaan	2		x	
wegoa	2		x	
shaaf	2	x		
sabab	2		x	
yuum	2		x	
xu,ra	2		x	
yemken	2		x	
rjeoa	2		x	
shay'	2			x
tefakkir	2		x	
ta;ekka	2		x	
vbe;	2		x	
vuut	2		x	
.ariiq	2		x	
wa	2		x	
wes.	2		x	
neoaas	2		x	
hii/hiya	2		x	
hum	2		x	
kduub	2			x

Bijlage 3 Woordenlijst lexicale analyse

jaawaba	2		x	
nfex	2		x	
wallah/yallah	2		x	
,;ek	1		x	
,enna	1			x
Woord	N	Contrastief	Niet-contrastief	Niet-contrastief met een andere vorm
.iir	1		x	
;aadi]	1		x	
;aal	1		x	
;ada]a	1		x	
;alqa	1		x	
;qiqa	1		x	
;naa	1	x		
'a,aafa	1		x	
'allah	1		x	
'an	1		x	
'ittejeh	1	x		
'avbaxa	1		x	
baari;	1		x	
beoiid	1		x	
berq	1		x	
biit	1		x	
beshwiya	1	x		
blaa	1	x		
bpaa	1			x
daak(shii)	1			x
debaa	1	x		
dxel	1		x	
diima	1			x
faaqa	1		x	
fraash	1	x		
haka[a	1		x	
herres	1		x	
huwa	1		x	
'i[a	1	x		
'iltaqa	1		x	
'in/inna	1	x		
'istaoida	1		x	
jdiid	1		x	
jamaoa	1		x	
ka]iira	1		x	
kber	1		x	
kifaash	1	x		
kull	1		x	

Bijlage 3 Woordenlijst lexicale analyse

laa;i/	1		x	
Woord	N	Contrastief	Niet-contrastief	Niet-contrastief met een andere vorm
ma,wii	1		x	
makaan	1		x	
muqbil	1		x	
maxluuoa	1		x	
meo	1		x	
-na	1		x	
n/er	1		x	
naa,	1	x		
naaosa	1		x	
nahaar	1		x	
oam	1		x	
oarif	1		x	
oend	1		x	
pa	1	x		
paariq	1		x	
pariib	1		x	
piir	1		x	
qariiba	1		x	
qivva	1		x	
raa	1		x	
rabiio	1		x	
sebbab	1		x	
seroa	1		x	
sha'	1		x	
shaora	1		x	
shii	1			x
shwiya	1	x		
tfehhem	1		x	
tkellem	1		x	
taqliid	1		x	
taxribq	1		x	
'uxra	1		x	
vdeq	1		x	
waalu	1	x		
wegt	1		x	
xerja	1		x	
xuuf	1		x	
zaana	1		x	
ziyaada	1		x	

Bijlage 3 Woordenlijst lexicale analyse

Bijlage 4

Woordenlijst frequentielijstenanalyse

Frequentielijst voor teksten uit al-Fuv;aa deel 2

Woord	Pellat	Kouloughi	Kohnstamm	Damhuis
wa (59) en	-	x	x	x
-ki (20) jouw	-	x	x	x
sinn (11) tand	x	-	x	x
bi (10) met	-	x	x	x
-haa haar (bvn)	-	x	x	x
kaana zijn (ww)	-	x	x	x
-naa (9) ons	-	x	x	-
li voor/aan	-	x	x	x
-hu (8) zijn (bvn)	-	x	x	x
min van	-	x	x	x
fa voorts/dus	-	x	x	x
;ulm (7) droom	x	x	x	-
oalaa op/boven/bij	-	x	x	x
fii in	-	x	x	x
ba0,a (6) sommige	x	x	x	x
jism lichaam	x	x	x	-
shay' ding/zaak	x	x	x	x
Woord	Pellat	Kouloughi	Kohnstamm	Damhuis
'aw of	-	x	x	x

Bijlage 4 Woordenlijst frequentielijstenanalyse

saaoa (5) klok	x	x	x	x
hiya zij	-	x	x	x
'An/anna (4) dat	-	x	x	-
'alla[ii die/dat (betr. vnw)	-	x	x	x
kull alle	-	x	x	x
tawaqqafa stoppen	x	x	x	x
va;;a gezond zijn	x	x	x	x
laoiba spelen	x	x	x	x
saoada helpen	x	x	x	x
shams zon	x	x	x	x
.aoaam eten/maaltijd	x	x	x	x
;iinamaa toen/terwijl	-	x	x	x
.abiib (3) dokter	x	x	x	x
shar. voorwaarde	-	-	x	x
muri;an rustig/kalm	-	-	x	x
baoda na	x	x	x	x
lan niet zullen	-	x	-	-
yawm dag	x	x	x	x
marra keer	x	x	x	x
Woord	Pellat	Kouloughi	Kohnstamm	Damhuis
jamiil mooi	x	x	x	x
'ilaa behalve/tot	-	x	x	x
'inna	-	x	x	x

Bijlage 4 Woordenlijst frequentielijstenanalyse

als				
'avba;a opstaan	x	-	x	x
;alama dromen	x	x	x	x
oamala werken	x	x	x	x
qaala zeggen	x	x	x	x
qaama opstaan	x	x	x	x
oindamaa toen/zodra	-	x	x	x
paara aanval	x	x	x	-
;ayaa (2) leven	x	x	x	x
[aat op (een dag)	-	x	x	x
[ahaba gaan	x	x	x	x
'a;abba houden van	x	x	x	x
'abadan altijd	-	x	x	x
'ay,an ook	-	x	x	x
'ahamma beziighouden	x	x	x	-
'ashraqa opkomen	x	-	x	-
'ak]ar meer	-	x	x	x
'akl eten	-	-	x	x
'al'aan nu	-	x	x	x
Woord	Pellat	Kouloughi	Kohnstamm	Damhuis
bayna tussen	x	x	x	x
mustarii; uitgerust	-	-	-	x
banaa bouwen	x	x	x	x
baqaa' blijven	-	x	x	x

Bijlage 4 Woordenlijst frequentielijstenanalyse

fa;ava onderzoeken	x	-	x	-
fawaakih fruit	-	-	x	x
li'anna omdat	-	x	x	x
haa[a deze/die	-	x	x	x
'i[(a) want	-	x	x	x
-ii mijn (bvn)	-	-	x	x
mara, ziekte	x	x	x	-
qabla voor	x	x	x	x
saoiid gelukkig	x	x	x	x
takahhuf gaatje	-	-	-	-
tasawwus caries	-	-	-	-
marii, ziek	x	x	x	x
nawm slaap	x	-	x	x
numuww groei	x	x	-	-
nawo soort	x	x	x	x
jamiio alle	x	x	x	-
jayyid goed	-	x	x	x
Woord	Pellat	Kouloughi	Kohnstamm	Damhuis
layla nacht	x	x	x	x
laa niet	-	x	x	x
'intahaa eindigen	x	x	x	-
juz' stuk/deel	x	x	x	x
oaada gewoonte	x	x	x	-
muxiif	-	x	-	-

Bijlage 4 Woordenlijst frequentielijstenanalyse

beangstigend				
'umm moeder	x	x	x	x
'amkana kunnen	x	x	x	x
vadiiq vriend	x	x	x	x
ka]iir veel	x	x	x	x
yad hand	x	x	x	x
oadiid veel	x	x	x	x
oaduuw vijand	x	x	x	-
,aw'(1) licht	x	x	x	x
/ahara zien	x	x	x	x
/ufuur nagel	-	-	x	x
'a.aoima eten	-	-	x	x
.ifl kind	x	x	x	x
.uul lengte	x	x	x	-
;aafa/a beschermen	x	x	x	-
Woord	Pellat	Kouloughi	Kohnstamm	Damhuis
;alwaa snoep(je)	-	-	x	x
;araara temperatuur	x	x	x	-
;araka beweging	x	x	x	-
;i[aa' schoen	x	-	x	x
;if/ bescherming	x	-	x	-
;ubb liefde	x	x	x	-
;uduu] gebeurtenis	x	x	x	-
]umma	-	x	-	-

Bijlage 4 Woordenlijst frequentielijstenanalyse

vervolgens				
'a;,ara halen	-	x	x	x
'aaxar ander	x	x	x	x
'ahmala vergeten	x	x	x	x
'ammaa wat betreft	-	x	-	-
'amr macht	-	x	-	-
'ashaara wijzen	x	x	x	x
'ayyat welke dan ook maar	-	-	-	-
baal geest	-	-	-	-
baari; gisteren	x	-	x	x
bay, ei	x	-	x	x
bi-sabab vanwege	-	-	-	-
bi-jiddan ernstig	-	-	x	-
Woord	Pellat	Kouloughi	Kohnstamm	Damhuis
binaa' bouw	x	x	-	-
daqqa slaan	-	-	-	x
dars les	x	x	x	x
dawaa' medicijn	x	x	x	-
jaa'a komen	x	x	x	x
faqa. slechts	-	-	x	-
humaa zij (pvn)	-	x	x	x
huwa zij (pvn)	-	x	x	x
;alazuuna spiraal	-	-	-	-

Bijlage 4 Woordenlijst frequentielijstenanalyse

'i;taaja nodig hebben	x	x	x	x
'ijtihaad moeite	x	-	x	-
'ik]aar toename	x	-	x	-
'inqa.aoa afgesneden worden	x	-	-	x
'intishaar verspreiding	-	x	-	-
'intashara verspreiden	-	-	-	-
'ista;amma baden	x	-	-	-
'istahlaka gebruiken	x	-	x	x
'istamarra blijven	x	x	x	x
'istayqi/u wakker maken/ worden	-	x	x	x
'istiomaal gebruik	x	x	x	-
Woord	Pellat	Kouloughi	Kohnstamm	Damhuis
'ivlaa; reparatie	x	x	-	-
jalasa zitten	x	x	x	x
jaoala brengen	-	x	x	x
jaraa Rennen	x	x	x	x
jiddan erg	x	x	x	x
jubn kaas	x	-	x	x
ka'anna alsof	-	x	x	-
kabiir groot	x	x	x	x
kanz schat	-	-	x	-
kataba schrijven	x	x	x	x
la;m	x	x	x	x

Bijlage 4 Woordenlijst frequentielijstenanalyse

vlees				
laakin maar	-	x	x	x
laban melk	-	x	x	x
labasa dragen	-	-	x	x
laffa inpakken	x	-	x	x
lam niet	-	x	x	x
laoib spel	x	x	x	x
qad voltooiing van handeling	-	x	-	-
laymuun citroen	x	-	x	x
maa' water	x	x	x	x
Woord	Pellat	Kouloughi	Kohnstamm	Damhuis
maoa met	-	x	x	x
mapruur bedrog	-	-	-	-
masaa' avond	x	x	x	x
mashruuba drank	-	-	x	x
mi;raar thermometer	-	-	x	-
min 'ajl omwille van	-	-	-	-
mu;marra rood	-	-	x	x
mu]allaja ijsje	x	-	x	x
mubtahij blij	-	-	x	x
mufzioan verschrikke- lijk	-	-	x	x
mumtioan fijn	-	-	x	x
muntavib	-	-	x	x

Bijlage 4 Woordenlijst frequentielijstenanalyse

recht/ verticaal				
mutoib vermoeiend	-	x	x	-
muxtalif verschillend	x	x	x	x
na/aafa netheid	x	x	-	-
naama slapen	x	x	x	x
naas mensen	-	x	x	x
nahaar dag	x	x	x	x
oa/m bot	x	-	x	-
'adfa'a verwarmen	-	-	x	-
Woord	Pellat	Kouloughi	Kohnstamm	Damhuis
oaasha leven	x	x	x	x
oa,ala spier	x	-	x	-
oan op/met/aan	-	x	x	x
oaqrab wijzer	-	-	x	-
oayn oog	x	x	x	x
oiid tandenstoker	x	x	-	-
pa,baan boos	-	x	x	x
padan middageten	x	x	x	x
pasala wassen	x	x	x	x
qaa'il zeggend	-	x	-	x
qaama figuur	x	-	x	x
qaasa meten	x	x	x	x
qalb hart	x	x	x	x
qamar	x	x	x	x

Bijlage 4 Woordenlijst frequentielijstenanalyse

maan				
qiraa'a lezen	x	x	x	x
quwwa kracht	x	x	x	x
ra'as hoofd	x	x	x	x
sa zullen	-	x	x	-
sabbaba veroorzaken	x	x	x	-
sahl gemak	x	x	x	-
saliim vrij	x	x	x	x
Woord	Pellat	Kouloughi	Kohnstamm	Damhuis
samak vis	x	x	x	x
sammaaoa stethoscoop	-	-	-	-
sammaa noemen	-	-	x	x
sana jaar	x	x	x	x
sanuun tandpasta	-	-	x	x
sariir bed	-	x	x	x
shaoara haar (zn)	-	-	x	x
taalii volgend	-	-	x	x
ta;assana beter worden	x	x	x	x
takaasala lui zijn	-	-	x	x
takarrara herhalen	x	x	x	-
takassara breken	x	-	x	x
talaf wond	-	-	x	x
tanaffus ademhaling	x	-	-	-
taoaawun samenwer-	-	x	x	-

Bijlage 4 Woordenlijst frequentielijstenanalyse

king				
tasliik schoonmaken	-	-	x	x
'u[un oor	x	x	x	x
vaa;ib heer	x	x	-	-
vapiir klein	x	x	x	x
vi;;iya gezondheid	x	x	-	-
Woord	Pellat	Kouloughi	Kohnstamm	Damhuis
wa,aoa leggen	x	x	x	x
wajna wang	-	-	x	x
waqafa stoppen	x	x	x	x
wavfa recept	-	-	-	-
wavl verbinding	-	-	-	-
xa,rawaat groente	-	-	x	x
xaavva bijzonderheid	x	x	-	-
xu,ra groente	x	x	x	x
xubz brood	x	x	x	x
zaman tijd	x	x	x	x

Bijlage 4 Woordenlijst frequentielijstenanalyse

Frequentielijst voor teksten uit al-Fuv;aa deel 4

Woord	Pellat	Kouloughi	Kohnstamm	Damhuis
wa (56) en	-	x	x	x
-hu (37) zijn (bvn)	-	-	x	x
bi (17) met	-	x	x	x
fa (15) voorts/dus	-	x	-	-
'ilaa (14) behalve	-	x	x	x
fii (11) in	-	x	x	x
-ii mijn	-	-	-	x
fa'r (10) muis	x	-	x	x
'an/'anna dat	-	x	x	x
-haa (9) haar (bvn)	-	x	x	x
min van	-	x	x	x
oalaa op	-	x	x	x
bayt huis	x	x	x	x
li (7) voor/aan	-	x	x	x
oan (5) aan	-	x	x	x
-naa ons	-	x	x	x
'a;assa (4) voelen	x	x	x	x
duun	x	x	x	x

Bijlage 4 Woordenlijst frequentielijstenanalyse

zonder/voordat				
'umm moeder	x	x	x	x
'ab vader	x	-	x	x
Woord	Pellat	Kouloughi	Kohnstamm	Damhuis
nafs zelf	-	x	x	x
qad voltooiing van handeling	-	x	-	-
madrasa school	x	x	x	x
haraba wegrennen	-	x	-	x
-ki jouw	-	x	x	x
wajada vinden	x	x	x	x
vaa;a (3) schreeuwen	x	-	x	x
vapiir klein	x	x	x	x
laa niet	-	x	x	x
laakinna maar	-	x	x	x
.aalaba eisen	x	x	x	-
axa[a nemen	x	x	x	x
inta/ara wachten	x	x	x	x
ka zoals	-	x	x	-
hum hun (bvn)	-	x	x	x
qatl dood	x	x	x	x
hunaaka daar	x	x	x	x
huwa zij (pvn)	-	x	x	x
'ayna waar	x	x	x	x
oaada	x	x	x	-

Bijlage 4 Woordenlijst frequentielijstenanalyse

terugkeren/ terugkomen				
Woord	Pellat	Kouloughi	Kohnstamm	Damhuis
oaduuw vijand	x	x	x	-
qaala zeggen	x	x	x	x
naama slapen	x	x	x	x
mivyada val	-	-	x	x
bayna tussen	x	x	x	x
ba;a]a zoeken	-	x	x	x
baab (2) deur	x	x	x	x
'ajaaba antwoorden	x	x	x	-
ma;fa/a tas	-	-	x	x
marra keer	x	x	x	x
mashaa gaan	-	x	x	x
xaraja naar buiten gaan	x	x	x	x
waa;id één	x	x	x	x
waalid vader	x	-	x	x
viwaan kast	-	-	x	x
wa,aoa neerleggen	x	x	x	x
taraka achterlaten	x	x	x	-
vabaa; ochtend	x	x	x	x
maa wat	-	x	x	x
'axiiran uiteindelijk	x	x	-	-
Woord	Pellat	Kouloughi	Kohnstamm	Damhuis
'a;;ara halen	-	x	x	x

Bijlage 4 Woordenlijst frequentielijstenanalyse

oayn oog	x	x	x	x
oimaara gebouw	x	x	x	x
oamal werk	-	x	x	x
ramaadii grijs	-	-	x	x
saaoa uur	x	x	x	x
shaario straat	x	x	x	x
ta;t onder	x	x	x	x
qara,a knagen	x	-	x	-
-nii mij	-	-	x	x
,arb klap	x	x	x	x
,ayf gast	x	x	x	-
'ista.aaoa kunnen	x	x	x	x
kaada bijna/nog niet	x	-	x	x
haa[a deze/die	-	x	x	x
'inhaala opgestapeld	-	-	x	-
;atta toen	-	x	x	x
,aall (1) zwerven	-	-	x	-
/ahara zien	x	x	x	x
,iddan tegen	-	x	x	x
Woord	Pellat	Kouloughi	Kohnstamm	Damhuis
.aoaam eten	x	x	x	x
.arada wegjagen	-	x	x	-
.araf zij (zn)	x	x	x	-

Bijlage 4 Woordenlijst frequentielijstenanalyse

.awiil lang	-	x	x	x
.urqa weg	-	-	x	x
;aafila bus	x	-	x	x
;aaris bewaker	x	x	-	-
;adii] gesprek	-	x	x	-
;ajm grootte	x	x	-	-
;amaasa enthousiasme	x	x	-	-
;ayaa leven	x	x	x	x
;ujra kamer	x	-	x	x
[ahaba gaan	x	x	x	x
[iraao arm (zn)	x	x	x	x
]alaa]a drie	x	x	x	x
]aqb gat	-	-	x	x
]iql gewicht	x	x	x	-
'a.baqa bedekken	-	-	x	-
'abadan altijd	-	x	x	x
'amaam voor	x	x	x	x
Woord	Pellat	Kouloughi	Kohnstamm	Damhuis
'ana ik	x	x	x	x
'anf neus	x	x	x	x
'apma,a sluiten	-	-	x	x
'ashaara wenken	-	x	x	-
'asraoa versnellen	x	-	x	-

Bijlage 4 Woordenlijst frequentielijstenanalyse

'avaaba bereiken	x	x	x	-
'avba;a worden	x	x	x	x
'aw of	-	x	x	x
'awaa onderdak zoeken	-	-	-	-
'Awvala brengen	-	-	x	x
axraja wegbrengen	x	-	-	x
'ay,an ook	-	x	x	x
baakii huilen	x	x	x	x
baakir vroeg	x	-	x	x
bahw woonkamer	x	-	x	-
baod na	x	x	x	x
daafaoa verdedigen	x	x	x	-
daamioa tranend	-	-	-	-
daara ontstaan	-	-	x	-
daxala binnenkomen	x	x	x	x
Woord	Pellat	Kouloughi	Kohnstamm	Damhuis
difaaoa verdediging	x	x	-	-
diraasa studie	x	x	x	-
fa,l voorkeur	x	x	-	-
faa'ida voordeel	x	x	x	-
faaja'a plotseling verschijnen	x	x	-	-
faaraqa verlaten	-	x	x	-

Bijlage 4 Woordenlijst frequentielijstenanalyse

faja'tan plotseling	x	x	x	-
haarib vluchteling/ zwerper	x	-	x	-
'i.laaq vrijlating	x	x	-	-
'i[a als	-	x	x	x
'if.aar ontbijt	-	-	x	-
'ifta;a openen	x	-	x	x
'iktashafa ontdekken	x	x	x	-
'iltafata omdraaien	x	x	x	x
'intaqala zwerfen	-	x	x	-
'irtada aantrekken	x	x	x	x
'irtixaa' verslapping	-	-	-	-
'ishfaaq medelijden	-	-	x	-
'istayqa/a opstaan/wakker worden	-	x	x	x
Woord	Pellat	Kouloughi	Kohnstamm	Damhuis
jaalis zittend	-	-	-	-
jadiid nieuw	x	x	x	x
jalasa zitten	x	x	x	x
jamiou iedereen	-	x	x	x
jubn kaas	x	-	x	x
juuo honger	x	-	x	x
kabiir groot	x	x	x	x
kaff handpalm	x	-	x	-

Bijlage 4 Woordenlijst frequentielijstenanalyse

kalb hond	x	-	x	x
kariha verafschuwen	x	-	-	-
kitaab boek	x	x	x	x
laa budda moeten	-	x	x	x
laja'a onderdak zoeken	x	x	x	-
lammaa Sinds/toen	-	x	x	x
lan niet zullen	-	x	-	-
laqaa omhelzen	-	-	x	-
Law Niet zullen	-	x	-	-
layla nacht	x	x	x	x
laysa niet zijn	-	x	-	-
li'anna omdat	-	x	x	x
Woord	Pellat	Kouloughi	Kohnstamm	Damhuis
ma.bax keuken	x	-	x	x
madxal hal/ingang	x	x	x	x
malaabis kleren	x	x	x	x
manzil huis	x	x	x	x
matjar winkel	x	x	x	x
mawqid fornuis	-	x	x	x
minfa,a stofzuiger	-	x	x	-
miskiinin zielenpoot	-	-	-	-
mudiir directeur	-	x	x	-
munaaqasha	x	-	x	x

Bijlage 4 Woordenlijst frequentielijstenanalyse

ruzie				
mutasakkio zwervend	-	-	-	-
mutataaliya volgende	-	-	X	X
mutawassid liggend	-	-	-	-
muttaka' bank	-	-	X	X
na;nu wij	-	X	X	X
naadim spijt	-	-	X	-
naafi[a raam	X	X	X	X
naas mensen	-	X	X	X
natiija resultaat	X	X	-	-
nawm slaap	X	-	X	X
Woord	Pellat	Kouloughi	Kohnstamm	Damhuis
nivf half	X	X	X	X
nuur licht	X	X	X	X
oaasha leven	X	X	X	X
oarafa weten	X	X	X	X
oashaa' avondeten	X	X	X	-
oavr tijd/tijdperk	X	X	X	X
oazala verwijderen	X	-	X	-
paadara verlaten	X	X	X	-
paaz gas	X	X	X	X
pariib vreemd	X	X	X	-
qa,aa doorbrengen	X	X	-	-

Bijlage 4 Woordenlijst frequentielijstenanalyse

qa,aa' doden (zn)	-	x	x	-
qaa'il zeggend	-	-	-	-
qab, grijpen	x	x	x	-
qafaza springen	x	-	x	x
qamiiv hemd	x	-	x	x
qarrara besluiten	x	x	x	-
qi.oa stuk	x	x	x	x
ra;;aba verwelkomen	x	x	-	-
raa'aa zien	x	x	x	x
rakiba rijden	x	-	x	x
Woord	Pellat	Kouloughi	Kohnstamm	Damhuis
rapba wens	x	x	x	-
rapm ondanks	x	x	-	-
raviif stoep	x	x	x	x
sa.aoa schijnen	x	-	x	x
saama;a vergeven	x	-	x	-
sajjaada tapijt	x	-	x	x
salaam vrede	x	x	x	-
samioa horen	x	x	x	x
sara;a ronddwalen	-	-	-	-
saruoa haasten	-	-	x	-
sayr stoet/tocht	x	x	x	-
shaahada zien	x	x	x	x

Bijlage 4 Woordenlijst frequentielijstenanalyse

shadiid sterk	x	x	x	x
shahaqa zuchten	-	-	x	x
shaoara voelen	x	x	x	x
shawq verlangen	x	-	x	-
shuqqa appartement	x	x	x	-
sutra jas	-	-	x	x
suu' kwaadheid	-	x	-	-
tabioa volgen	-	-	x	-
talmii[leerling	-	x	x	-
Woord	Pellat	Kouloughi	Kohnstamm	Damhuis
tamaddada uitstrekken	x	-	-	-
tanaaqasha discussiëren	-	-	-	-
taoab vermoeidheid	-	x	-	-
taoashshaa eten	-	-	x	x
tilka die	-	x	x	x
uxra ander	x	x	x	x
vaara beginnen	-	x	x	x
vaaruux raket	x	x	x	x
vadiiq vriend	x	x	x	x
vawt geluid	x	x	x	x
vufii wol	-	x	x	x
wa;dahu hij	-	-	x	x
waalida vader	x	-	x	x
wajaba	x	x	x	x

Bijlage 4 Woordenlijst frequentielijstenanalyse

nodig zijn				
walad jongen	x	x	x	x
waoy geweten	-	x	-	-
waqafa stoppen	x	x	x	x
waqt tijd	x	x	x	x
xaarij buiten	x	x	x	x
xalfa achter	-	x	x	x
Woord	Pellat	Kouloughi	Kohnstamm	Damhuis
xamsa vijf	x	x	x	x
xasaara verlies	x	x	x	-
xashiya vrezén	x	x	x	-
xu.a. plan	-	x	x	x
yawm dag	x	x	x	x
za;za;a bewegen	-	-	x	x

Bijlage 4 Woordenlijst frequentielijstenanalyse

Frequentielijst voor de tekst uit al-Lupa Dyaali

Woord	Pellat	Kouloughi	Kohnstamm	Damhuis
wa (41) en	-	x	x	x
traan (27) trein	-	-	x	x
-ka jouw	-	x	x	x
-hu (26) zijn (bvn)	-	x	x	x
li (20) voor/aan	-	x	x	x
kaan (16) zijn	-	x	x	x
bi (13) met	-	x	x	x
qaal zeggen	x	x	x	x
paaba bos	x	-	x	x
bezzaaf (11) veel	-	-	x	x
fii in	-	x	x	x
mniin (10) toen/sinds/ aangezien	-	-	x	x
ma-sh niet	-	-	x	x
men van	x	x	x	x
-hum (9) hun (bvn)	-	x	x	x
dyaal van	-	-	x	x

Bijlage 4 Woordenlijst frequentielijstenanalyse

raa zien	x	x	x	x
shii ding	x	x	x	x
belli dat	-	-	x	-
Woord	Pellat	Kouloughi	Kohnstamm	Damhuis
haad/haadaak (7) deze/die	-	x	x	x
oela op	-	x	x	x
paa/paadi zullen	-	-	x	x
waa;id een	x	x	x	x
oend van/aan	-	x	x	x
-ii mijn	-	-	x	x
baash om te	-	-	x	x
mdina (6) stad	x	x	x	x
;aywaan dier	x	-	x	x
wevl aanbreken/ aankomst	x	-	x	-
msha gaan	x	x	x	x
daar doen	-	-	x	x
bqa (5) blijven	-	x	x	x
-nii mij	-	-	x	x
huwa zij (pvn)	-	x	x	x
praab kraai	x	-	x	x
jra rennen	x	x	x	x
maa wat	-	x	x	x

Bijlage 4 Woordenlijst frequentielijstenanalyse

.uu. toeteren	-	-	X	X
laakin maar	-	X	X	X
Woord	Pellat	Kouloughi	Kohnstamm	Damhuis
;etta tot	-	X	X	X
oalaa ;eqqash (4) omdat	-	-	X	X
daaz passeren	-	-	-	-
;abba houden van	X	X	X	X
gao helemaal niet	-	-	X	X
vuut geluid	X	X	X	X
raas hoofd	X	X	X	X
shaaf zien	-	-	X	X
nhaar dag	X	X	X	X
,enn denken	X	X	X	X
beod (3) na	X	X	X	X
ha haar	-	X	X	X
jaa komen	X	X	X	X
.ir vogel	X	X	X	X
duxxaan rook	-	-	X	X
daak die	-	X	X	X
-ek jouw	-	X	X	X
fer;a blijdschap/ vreugde	X	-	X	-
naa ons	-	X	X	X
oeref	X	X	X	X

Bijlage 4 Woordenlijst frequentielijstenanalyse

weten				
Woord	Pellat	Kouloughi	Kohnstamm	Damhuis
muhandis machinist	x	x	x	-
shwiya beetje	-	-	x	x
taalii volgend	-	-	x	x
moe..el werkloos	-	-	x	-
;aziin verdrietig	x	x	x	x
xaasir verloren	-	-	-	-
yuum dag	x	x	x	x
moa met	-	x	x	x
k;el zwart	-	-	x	x
weqt (2) tijd	x	x	x	x
xe.ra tijd/keer	-	-	x	x
xevv moeten	-	-	x	x
sinjaaba eekhoorn	x	-	x	x
ziit olie	x	x	x	x
zurba haast	-	-	x	x
;bes ophouden	-	-	x	x
aaxar/uxra ander	x	x	x	x
shar wenken	x	x	x	-
llii die	-	-	x	x
fer;aan blij	x	-	x	x
Woord	Pellat	Kouloughi	Kohnstamm	Damhuis
qder kunnen	x	x	x	x

Bijlage 4 Woordenlijst frequentielijstenanalyse

qelleb omkeren	-	-	X	-
oelaash waarom	-	-	X	X
piir slechts	-	X	X	-
'ana ik	X	X	X	X
bijanb naast	-	-	X	X
bpa willen	-	-	X	X
.aar vliegen	X	X	X	X
tsenna (1) wachten	-	-	X	X
.leb vragen	X	X	X	X
.riiqa weg (zn)	X	X	X	X
.leo opwekken/ doen toenemen	X	X	-	-
;aawala proberen	X	X	X	X
;iit want	-	-	X	X
;uduud rand	-	X	X	X
'arnab konijn	X	-	X	X
baari; gisteren	X	-	X	X
bdaa beginnen	X	X	X	X
blaa zonder	-	-	X	X
daayez passerend	-	-	-	-
Woord	Pellat	Kouloughi	Kohnstamm	Damhuis
diil staart	-	-	X	X
diima altijd	X	X	X	X
fiolan inderdaad/	-	X	X	-

Bijlage 4 Woordenlijst frequentielijstenanalyse

in feite				
'ijtimaao vergadering	-	x	x	-
jaab brengen	-	-	x	x
jdiid nieuw	x	x	x	x
kbiir groot	x	x	x	x
kalaam woord	x	x	x	x
kmel beëindigen	-	-	-	-
kiif hoe	-	x	x	x
kull alle	-	x	x	x
laa; verschijnen/ glanzen	x	-	x	-
lqa ontmoeten	x	x	x	-
merra keer	x	x	x	x
mezyaan goed	-	-	x	x
mteqqel langzaam	-	-	x	x
muur na	-	-	x	x
naas mensen	-	x	x	x
nashaa. ijver/kracht	-	-	x	-
niishaan precies	-	-	x	x
Woord	Pellat	Kouloughi	Kohnstamm	Damhuis
oaajeb houden van	-	-	x	x
oemr leeftijd	x	x	x	-
oeyyaan moe	-	-	x	x
oeziizii beste	x	x	x	-
oeyya	-	-	x	x

Bijlage 4 Woordenlijst frequentielijstenanalyse

Moe worden				
paa,ib boos	-	x	x	x
pariba ondergaan	x	-	x	-
pdaa middageten	x	x	x	x
puuta huilen	-	-	x	x
qelleq bezorgd zijn/ verontrusten	x	-	x	-
qaniya pijp	-	-	x	x
qarrara besluiten	x	x	x	-
qerreb naderen	x	-	-	-
qarya dorp	x	x	x	-
qviir kort	x	x	x	x
qbi; vervelend	-	-	x	x
re;;eb verwelkomen	x	x	-	-
sfer reis	x	x	x	x
smeo klinken	x	x	x	-
sekka rails	x	x	x	-
Woord	Pellat	Kouloughi	Kohnstamm	Damhuis
shii ;aaja iets	-	-	x	x
shnu wat	-	-	x	x
sar gaan	-	x	x	x
simaa;a vergeving	x	-	x	-
tfekker herinneren	-	-	x	-
tanaaqisha discussiëren	-	-	-	-

Bijlage 4 Woordenlijst frequentielijstenanalyse

tawa;;isha verlaten	-	-	X	-
axelleo klaarmaken	-	-	X	X
tevfaar fluiten (zn)	-	-	X	X
vaa;aba vergezellen	-	-	-	-
vfer fluiten	X	-	X	X
vaffaara fluitje	X	-	X	X
bial-vi;; echt	-	-	X	X
vidaao lawaaï	-	-	X	X
waa,i; duidelijk	X	X	X	-
waash of	-	-	X	X
wqef stoppen	X	X	X	X
wqeo gebeuren	-	X	X	X
wvel aanbreken	X	-	-	-
wedn oor	X	X	X	X
Woord	Pellat	Kouloughi	Kohnstamm	Damhuis
xella laten	-	-	X	X
xe.' fouten maken/ vergissen	X	X	X	X
yemken kunnen	-	X	X	X
zmaan tijd	X	X	X	X
zaoaaf boos worden	-	-	X	X
zeqq voeren	-	-	X	X
zher bloem	X	-	X	X

Bijlage 4 Woordenlijst frequentielijstenanalyse

Frequentielijst voor de tekst uit Trias

Woord	Pellat	Kouloughi	Kohnstamm	Damhuis
fii (20) in	-	x	x	x
-ka (19) jouw	-	x	x	x
'u (14) en	-	x	x	x
shajara (13) boom	x	x	x	x
waraaq bladeren	x	-	x	x
li voor/aan	-	x	x	x
-haa (10) haar	-	x	x	x
rii; (9)	x	-	x	x

Bijlage 4 Woordenlijst frequentielijstenanalyse

wind				
muoallima juf	-	-	x	x
dyaal/d van	-	-	x	x
qaala zeggen	x	x	x	x
qawii (7) sterk	x	x	x	x
llii (6) die	-	-	x	x
kaana zijn (ww)	x	x	-	-
men van	-	x	x	x
.aa; verliezen	-	-	x	x
redda antwoorden	-	x	x	-
samio horen	x	x	x	x
reod (5) donder	x	-	x	x
Woord	Pellat	Kouloughi	Kohnstamm	Damhuis
bi met	-	x	x	x
-ii mijn	-	-	x	x
liil(a) nacht	x	x	x	x
ma-shii niet	-	-	x	x
madrasa school	x	x	x	x
merra keer	x	x	x	x
oela op	-	x	x	x
Waash vraagwoord	-	-	-	-
'ana (4) ik	x	x	x	x
;etta zodat/om te	-	x	x	x

Bijlage 4 Woordenlijst frequentielijstenanalyse

haa[ihi die	-	x	x	x
laa niet	-	x	x	x
fqed verliezen	x	x	x	x
msha gaan	x	x	x	x
maa wat	-	x	x	x
shii ;aaja iets	-	x	x	x
wa;da een	x	x	x	x
laakin maar	-	x	x	x
fevl seizoen	x	x	-	-
saa'ila (3) vragen	x	x	x	x
Woord	Pellat	Kouloughi	Kohnstamm	Damhuis
haa[a deze/die	-	x	x	x
haad deze/die	-	x	x	x
bqa blijven	x	x	x	x
xariif herfst	x	x	x	x
baash om te	-	-	x	x
[aalik die/dat	-	x	x	x
.ifl (2) kind	x	x	x	x
beod na	x	x	x	x
qism klas	-	-	x	x
ouryaan bloot	-	-	x	x
bdaa beginnen	-	x	x	x
nfex blazen	x	-	x	x

Bijlage 4 Woordenlijst frequentielijstenanalyse

neoaas slaap	-	-	X	X
rjeoa terugkeren	X	X	X	X
sabab reden	X	X	X	-
shaaf zien	-	-	X	X
shay' ding	X	X	X	X
.ariiq weg	X	X	X	X
tfakkir herinneren	-	-	X	-
vbe; aanbreken	-	-	-	-
Woord	Pellat	Kouloughi	Kohnstamm	Damhuis
vuut geluid	X	X	X	X
wa en	-	X	X	X
hii/hiya zij (pvn)	-	X	X	X
jaawaba antwoorden	-	X	X	-
-hum hen	-	X	X	X
;ekk wrijven	-	-	X	X
wqeo gebeuren	-	X	X	X
wes. midden	-	X	X	X
xu,ra groen	X	X	X	X
yemken kunnen	-	X	X	X
yuum dag	X	X	X	X
bezzaaf veel	-	-	X	X
bi-sabab vanwege	-	-	-	-
wallah/ yallah laten	-	-	X	X

Bijlage 4 Woordenlijst frequentielijstenanalyse

,;ek (1) lachen	x	x	x	x
,enna denken	x	x	x	x
.aar vliegen	x	x	x	x
;aadi] ongeluk	-	x	x	x
;aal weer (zn)	-	-	x	x
;ada]a gebeuren	x	x	x	x
;elqa kring	-	x	x	x
Woord	Pellat	Kouloughi	Kohnstamm	Damhuis
;aqiqa waarheid	x	x	x	x
;naa wij	-	x	x	x
a,aafa toevoegen	x	x	x	-
'Allah God	x	x	x	x
'an dat	-	x	x	x
'ittejeh gaan	-	-	x	x
'avba;a worden	x	x	x	x
baari; gisteren	x	-	x	x
beoiid ver	x	x	x	x
berq flits	x	-	x	-
biit huis	x	x	x	x
bishwiya beetje	-	-	x	x
blaa zonder	-	-	x	x
bpaa willen	-	-	x	x
daakshii die	-	x	x	x
debaa	-	-	x	x

Bijlage 4 Woordenlijst frequentielijstenanalyse

nu				
dxel binnengaan	x	x	-	-
diima altijd	x	x	x	x
faaqa wakker worden	-	-	x	x
fraash bed	-	-	x	x
Woord	Pellat	Kouloughi	Kohnstamm	Damhuis
haka[a dus	-	x	x	x
huwa zij (pvn)	-	x	x	x
herres breken	-	-	x	x
'i[a als	-	x	x	x
'iltaqa ontmoeten	x	x	x	-
'in(na) inleidend woord	-	x	-	-
istaoida klaarstaan	-	-	-	-
jdiid nieuw	x	x	x	x
jamaoa rapen	-	x	-	x
kajiira veel	x	x	x	x
kber groeien	-	x	x	x
kifaash hoe	-	-	x	x
kull alle	x	x	x	x
laa;a/a zien	x	x	x	x
ma,wii verlicht	-	-	-	-
makaan plaats	x	x	x	x
muqbil volgend	x	x	x	x
maxluuoa	-	-	x	x

Bijlage 4 Woordenlijst frequentielijstenanalyse

lang				
meo met	-	x	x	x
-na ons	-	-	x	x
na/r mening	x	x	x	-
Woord	Pellat	Kouloughi	Kohnstamm	Damhuis
naa, opstaan	-	-	x	x
naosa slaap	-	-	x	-
nahaar dag	x	x	x	x
oam jaar	x	x	x	x
oend aan	-	x	x	x
pa zullen	-	-	x	x
paariq onderge- dompeld	-	-	-	-
pariib vreemd	x	x	x	-
piir slechts	-	x	x	-
qariiba dichtbij	x	x	x	x
qivva verhaal	x	x	x	x
raa zien	x	x	x	x
rabiio lente	x	x	x	x
sebbeb veroorzaken	x	x	x	-
seroa haast	-	-	x	x
sha' wens	x	x	x	-
shaora voelen	x	x	x	x
shii iets	x	x	x	x
shwiya	-	-	x	x

Bijlage 4 Woordenlijst frequentielijstenanalyse

beetje				
tfehhem begrijpen	-	-	x	-
Woord	Pellat	Kouloughi	Kohnstamm	Damhuis
tkellem spreken	x	x	x	x
taqliid nadoen (zn)	x	-	x	x
taxribq bederven	-	-	x	-
'uxra ander	x	x	x	x
vdeq juist zijn	x	x	x	-
waalu niets	-	-	x	x
weqt tijd	x	x	x	x
xerja naar buiten gaan	x	x	x	x
xuuf angst	x	x	x	-
zaana versieren	-	-	x	x
ziyaada toename	x	x	x	-